

STEKLA

Celje - skladišče

D-Per

545/1979

1119790840, JUL

OSREDNJA KNJ. CELJE

Glasilo OZD STEKLARNE »BORIS KIDRIČ« in STEKLARSKE ŠOLE

Leto 8

Rogaška Slatina

Julij 79

Zadrege o tem, kako in koliko deliti

Zrelost na izpitu

Polletni obračun našega poslovanja je pred nami. Za razliko od dosedanjih obračunov bo letošnji še dolgo časa v središču naše pozornosti. Iz več razlogov. Tako je tudi prav, saj je treba razvozlati marsikatero, še nerazrešeno zadrego, ker je jutri res ne bi več smelo biti!

Razprave v zvezi s polletnim obračunom gospodarjenja so zelo živahne. Bolj, kakor o katerem koli doslej. Povsem razumljivo, saj prehajamo v obdobje, v katerem bi morali začeti zares uresničevati naša snovanja - od ustavnih amandmajev ali dopolnil iz leta 1971, prek nove ustave iz leta 1974 do zakona o združenem delu, ki ga je skupščina SFRJ sprejela 25. novembra 1976, in naše samoupravne organiziranosti na temeljne organizacije združenega dela ali na tozde!

V čem je smisel pisati o teh vprašanjih?

Razprave na zbiorih delavcev, med odmor, med delom, morda jih ne primanjkuje tudi za gostilniško mizo in še kje drugje, so v sicer že vročih poletnih dneh dvignile živo srebro še za kakšno stopinjo. Burna je bila razprava tudi na sestanku predsednikov osnovnih organizacij sindikata, sekretarjev osnovnih organizacij zveze komunistov, predsednikov delavskih svetov, vodij tozdov in vodilnih delavcev steklarne v soboto, 4. avgusta. Zato ne bodite presenečeni, če so me vse razprave spodbudile napisati teh nekaj vrstic. Saj na »Steklarjevih« straneh se vse premalo obravnavamo take, tako imenovane »vroče teme«.

Smisel pisanja o - navidezno in v resnici zapletenih - vprašanj vidim predvsem v izražanju stališč o nekem vprašanju, ki nas v resnici hudo žuli. To naj bi bil tudi prispevek k odpravljanju morebitnih dilem in k oblikovanju takšnih odločitev, ki bodo v prid večini. Saj vendar dobro vemo, da vsem nikoli ne bomo mogli ustreči!

Nekaj splošnih ugotovitev...

Pred leti nismo bili vajeni razprav o periodičnih obračunih, saj so »šli« mimo nas dokaj neopazno. Ne samo pri nas, ampak tudi v marsikateri drugi temeljni ali delovni or-

ganizaciji! Posledice takšnega celoletnega mrtvila so nam dobro poznane; marsikdo se je znašel med zgubarji... In kaj je lahko storil ob zaključnem računu? Nič drugega, kakor da je ugotovil, kako je pač zajadral v izgubo. Upošteval je resnico, da se zavleče sprejemanje zaključnega računa in ukrepanje na osnovi njegovih podatkov v naslednje poslovno leto, je nemoč, da bi karkoli koristnega ukrenili, toliko večja. Posledice prihajajo do izraza še naslednje, rečemo mu »tekoče« leto.

Je mar zato kaj čudnega, če se sindikati niso zadovoljili s takšnimi razmerami? Odločno so zahtevali temeljitejšo razpravo po vsakem periodičnem obračunu. V široko zastavljeno družbenopolitično akcijo smo se vključili ob zaključnem računu za lansko leto, nadaljevali z enako prakso v prvem četrtletju in pred kratkim, po izteku polletja. Lahko bi rekli, da kar uspešno, čeprav ne bi smeli reči, da tudi brez napak! Te napake lahko iščemo še v objektivnih okoliščinah, saj letos prvič ugotavljamo po temeljnih organizacijah, kar je terjalo več dela v računovodstvu. To je tudi povzročilo nadaljnjo zamudo pri sestavljanju poročil, in seveda, teh nismo prejeli v zaželenem roku. Naglica je onemogočila podrobnejšo razčlenbo doseženih rezultatov, kar smo sicer nekoliko popravili v razpravah na zbiorih, vendar bomo morali te spodrsiljaje odpraviti. In ko smo že pri poročilih, naj omenim še to, da so bila precej obširna z namenom, da bi osvetlila naše poslovne dogodke iz več zornih kotov. Po vsem sodeč pa so bila vendarle preobširna!

Kreniti po novi poti ali ostati na stari?

Pozornemu bralcu poslovnih poročil ne bo ušlo, da je bilo v besedilu in v tabelah dovolj zanimivih podatkov, ki bi morali v veliko večji meri pritegniti našo pozornost.

Preberite!

Zbori so nakazali, kako poslovati še boljše	2
Presegli pričakovano!	5
Kaj je pokazal polletni obračun	6
Dodelili stanovanja	7
Zakaj tako?	7
Nekateri niso došli	8
Koristno in prijetno	10
Pozno, a vendar potrebno	10
Neokusna šala	11
V juliju nas je bilo 1221	12
Selimi Bajruš	12
Širša povezava	13
Josipa-Beba Čoh	13
Iva Osek	13
Moj material, namenjem vam...	14
Zahvala Hlupčičevih	15
Alkoholizem je skrajna stopnja človekove odtujitve	15
Nagradna križanka št. 63	16

Toda vse kaže, da so bile le redke razprave usmerjene v raziskovanje vseh možnih okoliščin, ki so botrovale takšni ali drugačni višini ustvarjenega čistega dohodka in dela nerazporejenega čistega dohodka. Bolj so se nagibale k vprašanju, koliko denarja razdeliti za osebne dohodke.

Tudi to je razumljivo, saj naši osebni dohodki navsezadnje niso takšni, da bi se mogli kar tako odpovedati vsaj skromni dodatni razdelitvi njim v prid; sevé, če to dovoljujejo in prenesejo naše stvarne možnosti! In previdnost je še toliko bolj potrebna, če vemo, da smo komaj čez polovico poslovnega leta in da v celoti še ne vemo, kaj vse še utegne biti do konca leta...

Vsaj do tod, da ne bi pretiravali z delitvijo, ki bi utegnili seči naše zmogljivosti, smo si bili v razpravah kolikor toliko enotni. Razhajanja pa so se pričela ob zahtevi tozda Kristal in tozda Dodelava, naj bi glede na njune dosežene gospodarske rezultate razdelili nekaj več za njihove osebne dohodke, kakor bi to zmogli tisti tozdi, ki ob polletju niso izkazali takšne uspešnosti. Svoje zahteve utemeljujejo delavci teh dveh tozdov z večjim ostanom čistega in še nerazporejenega dohodka.

Na razširjenem sestanku osnovnih organizacij zveze komunistov in sindikata tozda Kristal je bila izražena želja, in po njihovem mnenju utemeljen predlog, naj bi glede na ustvarjeno razdelili za vsak mesec drugega četrletja – torej za april, maj in junij – po 20% dodatka na že obračunane in izplačane osebne dohodke. Na zboru delavcev tozda Dodelava pa so predlagali dve možnosti: eno, po kateri naj bi za drugo četrletje izpla-

čali za osebne dohodke po 29% dodatka na že obračunane in izplačane osebne dohodke, in drugo, po kateri naj bi bil ta gibljivi del po 15% za vsak izmed omenjenih treh mesecev. In sprejeli so prvi predlog!

Če pustimo ob strani vse razprave, ki potekajo sedaj zunaj, recimo jim, ustreznih okvirov, za takšno ali drugačno delitev, se pomudimo pri razpravi na še omenjenem sestanku!

Ko pišem te vrstice, še ni znan predlog, s katerim bomo prišli pred zboro delavcev, saj smo se po dveh urah in pol govorjenja razšli brez ustreznega predloga, četudi je bil sestanek namenjen izključno temu cilju!

Kakor je res, da je bilo na sestanku dosti strpnosti, kot le redko kdaj prej, pa je tudi res, da so si stališča mnogih povsem nasprotna. Eni zagovarjajo delitev, kakršna je bila dosedaj: vsem v enakem deležu in to po 10% za tri mesece, torej za april, maj in junij. Drugi nimajo nobenih določenih stališč. Stališča temeljnih organizacij Kristal in Dodelava pa so že poznana... Vsak nastopa s svojimi dokazi in »dokazi«. Nekaterim so povšeči ocene in zanemarjanje izkazanih poslovnih rezultatov. Eni dvomijo, da je to tako, in mislijo drugače. Skratka, zelo široka paleta mnenj, ki pa jih ne bom razlagal, saj je – preprosto povedano za poglobljeno razčlenitev potrebno nekaj več časa in tudi prostora v našem časopisu. In to si bomo morali v prihodnje zgotovo izboriti!

Ali torej je dilema?

Res je, da še nimamo izoblikovanih vseh kriterijev in da bomo morali za to še kar

precej narediti. Res pa je tudi, da povsem brez kriterijev tudi nismo, kakor poskušajo nekateri zatrdjevati. Prišli smo tako daleč, da so tozdi zaživel, toda še ne v vseh razsežnostih... Ali bodo zaživel v vseh, pa je sedaj največ odvisno od tako imenovanih subjektivnih dejavnikov. Lahko bi brez pridržka rekli, da je prav sedaj naša samoupravljalška zrelost na najpomembnejšem izpitu. Upam, da ga bomo z uspehom opravili.

V zvezi z vsem povedanim naj opozorim še na dve vprašanji, ki se nam zastavljata! Prvi, ali zadržati staro miselnost, katere korenine so globoke in na široko razraščene, ter razdeliti vsem v enakem deležu ter s tem priznati našo nemoč v iskanju novih, spodbudnejših rešitev? To bi seveda pomenilo zavirati napredek in ustvarjalni zagon! In drugo, po katerem naj bi vsaj v skromnejšem deležu priznali nagrado zaenkrat bolj uspešnim ter s tem prižgali zeleno luč dolgo načrtovani družbeni akciji za nagrajevanje po delu ter hkrati spodbudili tudi druge, da bodo morda že v letošnjem drugem polletju oziroma v tretjem četrletju poslovali boljše in od tega tudi nekaj imeli?

V resnici ni kaj oklevati, kajti za drugo inačico smo se vendarle že odločili z ustanovitvijo tozdov. Prej, ko bomo zagrizli v to, navidezno kislo jabolko, prej bodo naši poslovniki in gospodarski dosežki na višji ravni! Če pa bomo ravnali po starem, še kar naprej tarnali in iskali vzroke kje druge in nikakor ne pri sebi, bomo priznali svojo nemoč in tudi nezrelost. Potruditi se torej moramo. Nobeno tarnanje namreč še ni obrodilo sadov, ali ne?

JOVO TIŠMA

Polletno poslovanje in gospodarjenje Steklarne »Boris Kidrič«

Zbori so nakazali, kako poslovati še boljše!

V aprilski izdaji časopisa »Steklar« je magister Franc Šrimp pisal o tem, kako ugotavljamo poslovne rezultate v tozdih, in tako, kakor je bilo razloženo, smo tudi ugotovili dosežke našega poslovanja v letošnjem prvem polletju... Ko v računovodstvu ugotovijo, kako smo poslovali, je treba delavcem razložiti vse to, saj samo dobro obveščen samoupravljaec more smotno odločati o delitvi dohodka, ki ga je ustvaril. In če so delavcem podatki razumljivi, lahko objektivno ocenijo razmere v svoji delovni organizaciji ter seveda tudi potrdijo rezultate polletnega obračuna.

Letos podatkov ne manjka...!

Menim, da nam je letos v steklarni ob koncu prvega polletja nekaj povedanega v polni meri uspelo! Računovodstvo je dalo izčrpno poročilo, ki je vsakomur razumljivo. V njem so vsi podatki, ki prikazujejo poslovno uspešnost steklarne in posameznih tozdov. In če bi v letošnjem pristopu vseeno iskali še kakšno pomanjkljivost, bi lahko samo še ugotovili, da bi moralo biti poročilo pripravljeno kakšnih pet ali šest dni prej. Potem bi namreč vodje tozdov mogli prej

sestaviti svoja poročila, delavci pa bi imeli tako veliko več časa ves material temeljito proučiti.

Upam, da nam bo ob zaključnem računu za letošnje leto to v celoti uspelo!?

Predloge o razdelitvi nerazporejenega čistega dohodka boste pravočasno dobili

Na zborih smo polletni obračun sprejeli, in sicer do postavke »nerazporejeni čisti do-

hodek«...! To pomeni, da smo ta del čistega dohodka zavestno pustili nerazporejenega, dogovorili pa smo se, da je treba pripraviti predloge, kako naj bi ga razdelili v tozdih – vsak seveda po svojem uspehu! Se pravi: koliko naj se predvidi za osebne dohodke in koliko za sklade tozda!

Pripravljene predloge boste dobili pravočasno vsi delavci, tako da boste mogli objektivno odločiti, kajti vsaka odločitev mora biti v skladu z našo poslovno politiko in temeljiti na dobrem gospodarjenju!

In kako smo v letošnjem prvem polletju poslovali?

Kljub temu, da so bila vsa poročila vodij tozdov in računovodstva izčrpna, se v tem sestavku dotikam dosežkov v našem letošnjem polletnem poslovanju!

Primerjava našega poslovanja v letošnjih prvih treh mesecih z enakim obdobjem lanskega leta kaže zmanjšan fizični obseg proizvodnje, saj smo letos naredili v kilogramih za 9,2% manj in v kosih za 6,3% manj kot

lani. Hkrati pa ugotavljamo, da so bili letošnji finančni dosežki v primerjavi z nekaj preteklimi leti zelo ugodni.

Finančni rezultati za letošnje prvo polletje so boljši, kot so bili v letošnjem prvem trimesečju, saj se je polletna prodaja povečala za 27,6%. Če primerjamo podatke, bi lahko rekli, da je na naše poslovanje vplivalo pozitivno tudi povišanje cen naših izdelkov. Toda to je le en del vpliva na ugodne finančne dosežke! Drugi del vpliva je v ugodnem povečanju izvoza in v zelo ugodnem razmerju med našim izvozom ter uvozom.

V letošnjem prvem polletju smo povečali izvoz v dinarjih za 31,6% in v dolarjih za 27,5%. To je visok presežek, če upoštevamo dejstvo, da smo že lani v primerjavi z letom 1977 presegli izvoz v dinarjih za 33% in v dolarjih za 30%.

Kako uspešni smo bili v izvozu zadnjih pet let v prvem polletju, kaže tabela 1!

Tabela 1: Izvoz v dinarjih v obdobju 1975-1979, dosežen vsakokrat v I. polletju

Leto	Izvoz v dinarjih	Deleži celoletnega izvoza v %
1975	28.366.000	50,45
1976	41.862.000	53,94
1977	38.889.000	52,50
1978	51.290.000	
1979	59.172.000	54,50

V petih letih smo torej podvojili naš izvoz, in kakor je razvidno iz tabele št. 1, je izvoz v prvem polletju vselej predstavljal več kot polovico celoletne proizvodnje.

Povečana celotni prihodek in čisti dohodek

Povečana prodaja je vplivala na povečanje celotnega prihodka in čistega dohodka. Posebno zato, ker je bil letos porast materialnih stroškov v primerjavi s porastom celotnega prihodka zelo ugoden. Zato je tudi finančni položaj podjetja letos v primerjavi z lanskim letom bolj ugoden.

Tabela 2 kaže primerjavo med letošnjimi in lanskeletnimi dosežki v prvem polletju! Doseženi rezultati so seštevek doseženih rezultatov za tozde 1 - Osnovna izdelava, 2 - Dodelava, 3 - Kristal, 4 - Dekor Kozje, Servise dejavnosti in za skupne službe. Prište- ti je treba še dosežek tozda Delavska restavracija in tozda »Naše steklo« Beograd. Podatkov za polletni obračuni tozda iz Beograda do časa, ko je nastajal ta sestavek, še

Tabela 2: Kazalci o uspešnosti poslovanja steklarne »Boris Kidrič« v letošnjem in lanskeletnem prvem polletju (v dinarjih!)

Kazalci o poslovanju	Prvo polletje 1978	1979	Indeksi I. pol. 1979/78
Celotni prihodek	94.377.488,10	125.035.290,95	132
Porabljena sredstva	35.801.764,10	42.028.187,90	117
Dohodek	58.575.724,10	83.007.103,05	142
Obveznosti iz dohodka	6.920.769,35	10.815.516,45	156
Del dohodka za delovno skupnost skupnih služb	8.934.921,40	11.069.221,20	124
Čisti dohodek	42.720.033,25	60.122.365,40	143
Bruto osebni dohodki	37.146.807,15	45.989.019,40	124
Ostanek čistega dohodka	5.574.226,19	15.133.341,00	271

nismo imeli, podatke o dosežkih tozda Delavska restavracija pa je mogoče vzeti iz tabele 3, ki kaže pomembnejše podatke o poslovanju vseh tozdov (razen tozda »Naše steklo«) v letošnjem prvem polletju!

Seveda pa ta naš pregled ne bo popoln, če v njem podrobneje ne spregovorimo o poslovanju posameznih tozdov in delovne skupnosti skupnih služb! Kaj torej lahko rečemo za prvo letošnje polletje?

Tozd Osnovna izdelava: Več napak stekla!

Posloval je bolj uspešno kot v letošnjih prvih treh mesecih. Naredili so sicer manj kosov kot v lanskem prvem polletju. In samo delno povečanje napak stekla je mogoče opravičevati s slabo kakovostjo talilnih loncev za kristal, kajti preostali del vzrokov je gotovo v premajhni skrbi delavcev za kakovost steklene mase. Zlasti še, če upoštevamo resnico, da imamo vendarle najsodobnejšo pripravljalnico zmesi.

Tozd Osnovna izdelava je v letošnjem prvem polletju opravil 4285 brigadnih ur, dočim jih je v lanskem prvem polletju opravil 4439, kar pomeni, da je bil letos za 3% manj učinkovit! K sreči pa steklarji letos opravljajo svoje delo bolj kvalitetno, kot so ga opravljali lani.

Že na osnovi povedanega je jasno, kaj bodo v tem tozdu morali v preostalih mesecih leta storiti!

Tozd Dodelava: Smotrna poraba surovin

Po ostanku nerazporejenega čistega dohodka je ta tozd prav pri vrhu. Posebnih

težav v proizvodnji niso imeli. K uspehu so gotovo prispevali realni ali stvarni, se pravi ustrezni normativi, ter seveda njihovo doseganje na eni strani in smotrno porabljanje surovin ter energije na drugi strani. Tudi odpadki so bili v glavnem na ravni lanskeletnih, le v oddelku žgalnice v novem obratu se je lom povečal za 24,5% ter v slikarji za 25,7%.

Tozd Kristal: Več uspešnih kazalcev!

Iz pregleda važnejših kazalcev o poslovanju tozdov je razvidno, da je tozd Kristal končal letošnje prvo polletje finančno izredno ugodno. Gotovo je k ugodnemu poslovanju prispevala povečana produktivnost, ki se je letos v primerjavi z lanskim prvim polletjem povečala kar za 9,77%. To potrjuje število narejenih kosov na delavca, ki je bilo v lanskem prvem polletju 1577, letos pa je bilo 1734 kosov. V tem tozdu imajo tudi zelo realno postavljene normative na osnovi primerjave ur in norme ur.

V povprečju so v tem tozdu letos, če primerjamo njegove dosežke z lanskeletnimi, presegli normative za 9,7%, nadure pa so znižali za 35%. Tudi proizvodne stroške so ohranili v sorazmerju z obsegom proizvodnje. Še bolj uspešno pa bi tozd lahko posloval, če ne bi imel večjih težav pri uvozu brusnih kamnov in diamantov. Za modernizacijo obrata so montirali brusilne stroje za diamantne plošče, tako da jih imajo sedaj 27. Zaradi omejitve pri uvozu diamantnih brusov pa vsi stroji niso izkoriščeni!

Sploh menim, da sodi tozd Kristal po svojih proizvodnih dosežkih v sam vrh med našimi tozdi!

Tabela 3: Kazalci o poslovanju tozdov in delovne skupnosti skupnih služb (razen tozda »Naše steklo« Beograd!) v letošnjem prvem polletju (v dinarjih)

Kazalci o poslovanju	Tozd 1 Osnovna izdelava	Tozd 2 Dodelava	Tozd 3 Kristal	Tozd 4 Dekor Kozje	Tozd 5 Servise dejavnosti	Delovna skupnost sk. služb	Tozd Delavska restavracija
Celotni prihodek	60.983.876	19.891.489	38.583.609	5.576.316	17.731.311	11.812.146	3.703.612
Porabljena sredstva	25.747.888	7.104.327	8.716.282	459.692	12.561.366	2.439.582	2.731.509
Dohodek	35.235.988	12.787.162	29.867.327	5.116.624	5.169.945	9.372.564	881.159
Čisti dohodek	25.509.556	9.327.474	22.352.785	3.932.552	3.895.441	8.800.118	881.159
Bruto osebni dohodki	19.453.676	5.791.402	13.647.394	3.417.284	3.679.260	7.896.142	857.186
Povprečni neto osebni dohodek	5.588	4.517	4.912	4.803	5.726	5.198	4.819
Ostanek čistega dohodka	6.055.880	3.536.072	8.705.391	515.268	216.181	903.976	881.159
Razporejen čisti dohodek	4.456.176	1.459.701	3.386.922	515.268	216.181	903.976	828.139
Nerazporejen čisti dohodek	1.599.704	2.076.371	5.318.469	-	-	-	53.020

Tozd Dekor Kozje: Slabše, kot v četrletju...

V letošnjem prvem trimesečju je imel tozd Dekor Kozje 399.547 dinarjev nerazporejenega čistega dohodka, ob polletju pa je bil že brez njega! V tem tozdu so kljub višji produktivnosti dosegli slabši poslovni uspeh. Proizvodnja je potekala, kakor kaže tabela 4.

Očitno se je letos lom močno povečal v vseh tozdi, še posebno velik pa je bil v tozdu Kristal, v katerem pa je bil pri brušenju za en odstotek manjši kot lani. In prav lomu bodo morali v tozdu Dekor v bodoče nameniti veliko več skrbi!

Tozd Servisne dejavnosti: Nepodpisane ure!

V prvem polletju v naših tozdih ni bilo posebno velikih izgub. Poudariti moramo, da je bila ta v tozdu Servisne dejavnosti po podatkih iz poslovnega poročila 476.122 dinarjev, vendar se je pozneje, predvsem v razpravi na zboru delavcev tega tozda izkazalo, da niso obračunali stroškov za remont talilnih peči, za ureditev pisarn delovni skupnosti skupnih služb in kaloriferjev za tozd Kristal. Ker je bilo to ugotovljeno pred potekom zakonskega roka za oddajo polletnega obračuna, je bil popravek že narejen.

Tozd Servisne dejavnosti je v finančnih težavah predvsem zaradi še neurejenih odnosov v samih proizvodnih temeljnih organizacijah, za katere delavci servisnih dejavnosti opravljajo storitve. Nekaj besed iz poročila vodje tozda Dodelava pove na primer tole: »... Skoraj eno leto že trajajo besedna prepričevanja med našim tozdom in tozdom Servisne dejavnosti... Zaradi pomanjkljivosti dokumentacije tozda Servisne dejavnosti je ostalo med našima tozdoma nepodpisanih 437 ur...!«

Nepodpisanih ur pa ima tozd Servisne dejavnosti še več tudi pri tozdu Osnovna izdelava in pri tozdu Kristal, saj jih je kar za 10 odstotkov od tistih, ki jih je tozd opravil za druge tozde. V prvem polletju je nanese skupno število nepodpisanih, a opravljenih ur kar 3886.

Vodja tozda Servisne dejavnosti pa ugotavlja: »... V odnosih ostalih tozдов do našega tozda je opazen premik k upoštevanju dela našega tozda. Ugotavljamo, da je obračunavanje storitev tozda Servisne dejavnosti drugim tozdom še neustrezno, vendar se za ureditev tega problema pospešeno dela. Tako lahko pričakujemo, da predvsem nepodpisanih ur konec devetmesečnega poslovanja ne bo več!«

Delovna skupnost skupnih služb: Drugačno ugotavljanje dohodka

Delovna skupnost skupnih služb sedaj drugače oblikuje svoj dohodek kot ga oblikujejo tozdi. Za tozde ne opravljajo prodaje, zato tudi ni udeležena pri stimulaciji za izvoženo blago. Odvisna je od plana proizvodnje tozдов in od njenega uresničevanja. Zaradi tega tudi ne more oblikovati poslovnega ter

Tabela 4: Letošnja in lanskoletna proizvodnja v kosih in število kosov za odpad v tozdu Dekor Kozje

Kazalci	Prvo polletje 1978	1979	Indeksi 1979/78
Sprejeti kosi	116.339	159.220	136,9
Odpadek (v kosih)	3.434	6.801	198,0
Povprečno število delavcev	69	87	126,1

Tabela 5: Finančna realizacija ali vrednost prodanih obrokov tozda Delavska restavracija v lanskem in letošnjem I. polletju (v dinarjih!)

Kazalci	Prvo polletje 1978	1979	Indeksi 1979/78
Celotni prihodek	2.796.131	3.703.612	132,45
Porabljena sredstva	2.092.117	2.731.509	133,55
Dohodek	704.014	972.103	138,10
Čisti dohodek	881.159	641.876	137,30
Bruto osebni dohodki	534.524	857.186	135,10
Izdanih toplih obrokov	117.076	116.931	99,90
Cena za en obrok	11,70	14,23	122,60
Realizacija za obroke	1.101.733,80	1.663.886,80	151,00

rezervnega sklada, oblikuje pa regres za prehrano in regres za letne dopuste ter stanovanjski sklad iz osebnih dohodkov. Če delovna skupnost skupnih služb izpolni vse svoje naloge do tozдов, so le-ti tudi dolžni pokriti morebitno njeno izgubo... No, letos ob polletju delovna skupnost skupnih služb izgube ni imela, pa takšnega pokrivanja ni bilo!

Delavska restavracija: Za kanček manj toplih obrokov kot lani

Kako je posloval tozd Delavska restavracija, kaže tabela 5!

Prodaja - predvsem število izdanih toplih obrokov - je bila zaradi prostih sobot v le-

tošnjem letu, nekoliko nižja, kot je bila lanskoleto.

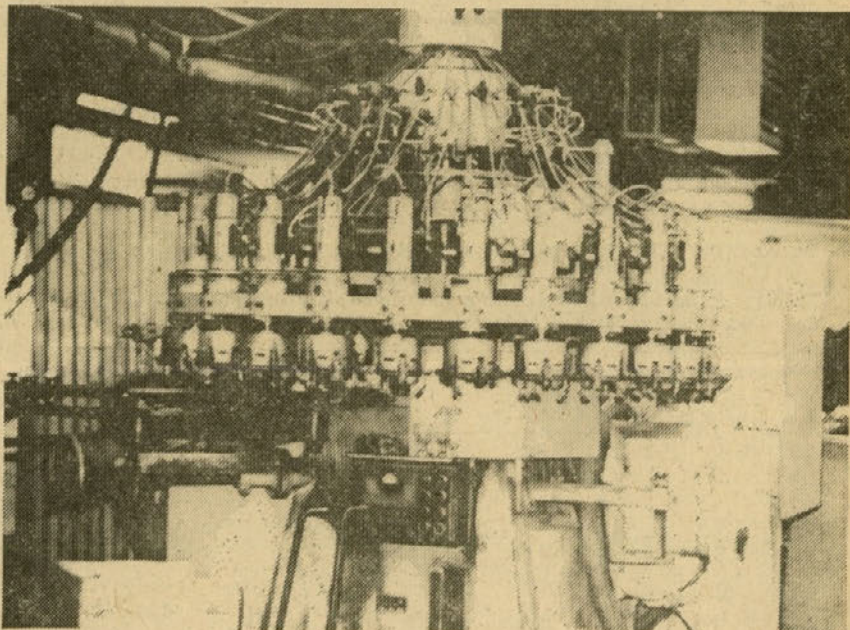
Podatkov iz polletnega obračuna tozda »Naše staklo« Beograd se nismo prejeli, saj ta tozd predlaga svoj polletni obračun službi družbenega knjigovodstva v Beogradu!

In kaj naj še rečem?

Mislim, da je bilo povedanega dovolj... Zbori delavcev so nakazali smeri našega nadaljnjega prizadevanja za dobro poslovanje v preostalih mesecih tega leta. Želim, da bi se vse nakazano uresničilo in da bi konec poslovnega leta ugotavljali še boljše poslovne dosežke od polletnih!

VOJO DJINOVSKI, dipl. inž.

Je že res samo še za staro šaro? - foto Zlatko Novak.

Polletni obračun poslovanja in gospodarjenja v Steklarski šoli

Presegli pričakovano!

Kar v uvodu v ta sestavek naj zapišemo, da smo v Steklarski šoli z doseženimi polletnimi poslovnimi rezultati zadovoljni. To zadovoljstvo izhaja iz spoznanja, da smo dokaj zahtevno sestavljen načrt ne le dosegli, ampak celo presegli.

Cisti dohodek, ki je odraz uspešnega poslovanja, je predstavljajal 58,63% od skupno ustvarjenega prihodka v letu 1978, letos pa se je povzpela na 63,05%. Porabljena sredstva (surovine, amortizacija in drugi stroški so v primerjavi s prvim polletjem lanskega leta za 26% večja, zaradi česar je porast čistega dohodka za 46% toliko bolj pomemben in kaže, da so porabljena sredstva naraščala počasneje kot celotni prihodek. In če upoštevamo še velik porast cen predvsem energije, je na dlani, da smo se obnašali resnično gospodarno, kar zadeva stroške proizvodnje. To vse se je, kajpak, odrazilo tudi na višini naših osebnih dohodkov.

Iz leta v leto opazujemo večjo odgovornost delavcev, ki se kaže v boljšem odnosu do dela in do porabe materialov ter energije. Logična posledica takšnega gospodarnega obnašanja so dobri poslovni rezultati. Seveda pa moramo priznati tudi to, da doseženi rezultati niso le posledica dobrega dela, temveč so tudi posledica popravljenih cen, kar je bilo opravljeno v razumnih okvirih in usklajeno s cenami izdelkov drugih tovrstnih steklarn.

Pri delitvi čistega dohodka smo izhajali iz družbenega načela, da mora povečani dohodek kot rezultat boljšega gospodarjenja delavcev omogočiti hitrejše naraščanje sredstev za krepitev materialne ali gmojne podlage, kot bi naraščala sredstva za osebno in skupno porabo. Seveda pa moramo pri tem tudi misliti na naraščanje življenjskih stroškov ter težiti za tem, da ohranjamo standard delavcev.

Kaj pa spodbudno nagrajevanje?

Do 30. junija letos smo ustvarili 16.373.157,87 dinarjev čistega dohodka. Od tega smo porabili 15.102.667,83 dinarjev, ta-

ko da je ostalo za razporeditev še 1.270.490,04 dinarjev.

Po temeljiti razpravi je svet šole odločil, da se dve tretjini tega zneska oziroma 860.490,04 dinarjev nameni za osebne dohodke, preostalo tretjino 410.000 dinarjev pa naj se izloči v poslovni sklad. Od zneska, ki je namenjen za osebne dohodke, bo po sklepu sveta šole izločenih za spodbudno nagrajevanje 200.000 dinarjev. Tako je vrednost točke za mesec julij – vključno z minulim delom – povečana za 11 dinarjev.

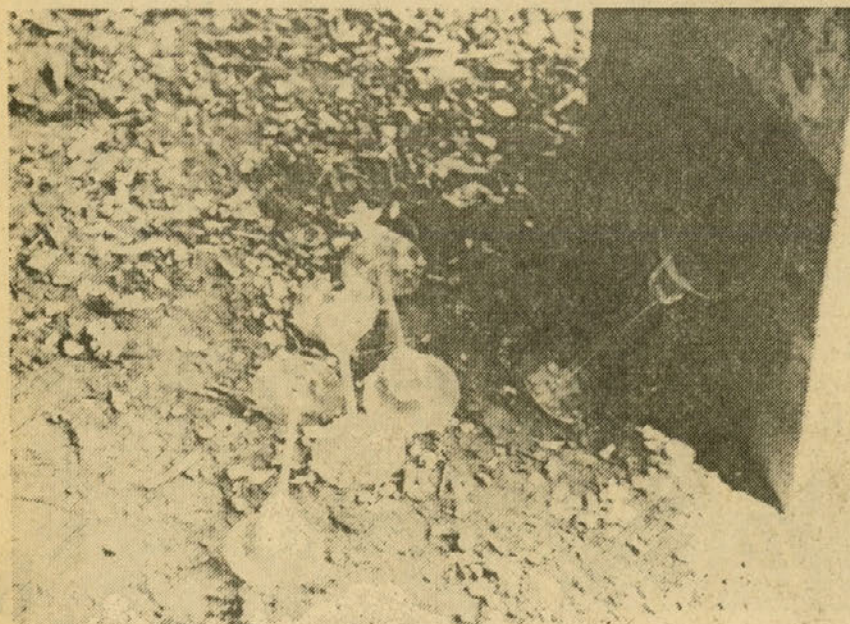
Tabela 1 prikazuje realizacijo ali prodajo v prvem polletju narejenega lani in letos ter letošnjo realizacijo primerja z načrtovano (v dinarjih!)

Kazalci poslovanja	I. polletje 1979	I. polletje 1979	Indeksi Plan 79	I. polletje 1979	Indeksi Real. 79
	Realizacija	Plan	Real. 78	Realizacija	Real. 78
Celotni prihodek	19.057.476	24.413.150	128	25.968.405	136
Porabljena sredstva	6.259.873	8.150.500	130	7.887.483	126
Dohodek	12.797.603	16.262.650	127	18.080.922	141
Cisti dohodek	11.171.605	14.564.060	130	16.373.157	146

Tabela 2: Predlagana delitev čistega dohodka za letošnje prvo polletje in njena primerjava z delitvijo v lanskem prvem polletju (v dinarjih!)

Razporeditev čistega dohodka	Prvo polletje		Indeksi 1979/78
	1978	1979	
Za osebne dohodke	9.189.401	12.737.153	138,6
Za prehrano delavcev	137.848	383.218	278,0
Za regrese za letni dopust	160.000	253.000	158,1
Za stanovanjsko gradnjo	353.159	674.840	191,1
Za skupno porabo	263.332	447.000	169,7
Za poslovni sklad	750.000	1.410.000	188,0
Za rezervni sklad	191.965	271.213	141,3
Za krajevno skupn., obvoznico	125.900	196.733	156,3
Cisti dohodek	11.171.605	16.373.157	146,5

Uboščki, tako samim sebi so prepuščeni! – foto Zlatko Novak.

V pravilnik o osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke smo vnesli načelo zakona o združenem delu, da so rezultati dela izključna podlaga za pridobivanje osebnih dohodkov. Tega pa docela še nismo uresničili. Manjka nam ustrezen pravilnik, ki ga moramo v najkrajšem času izoblikovati in sprejeti. Izločenih 200.000 dinarjev v bruto ali kosmatem znesku je zelo malo za spodbudnejše nagrajevanje v letošnjem prvem polletju, če upoštevamo, da smo dosegli dobre poslovne rezultate.

Namenjeni znesek 410.000 dinarjev v poslovni sklad in njegova usoda

Znesek 410.000 dinarjev, ki smo ga namenili v poslovni sklad, predstavlja polovico tistih sredstev, ki jih moramo dodatno zagotoviti za financiranje načrtovane adaptacije ali obnove naše steklarske šole, preostalo polovico denarja pa moramo zagotoviti v letošnjem drugem polletju.

Pri izračunu prispevka izobraževalne skupnosti Slovenije, ki daje polovico sredstev za adaptacijo šole – in to samo šole, ne pa doma učencev – so po določenih norma-

tivih naknadno ugotovili, da nam vsa dogovorjena in obljubljena sredstva ne pripadajo, ker ne gradimo telovadnice. Zaradi tega bomo morali sami kriti razliko v znesku 820.000 dinarjev! Če tega denarje ne bi zagotovili, ne bi mogli sodelovati pri natečaju. To pa bi pomenilo, da ne bi dobili ostalih sredstev za obnovo šole in doma učencev, s čemer bi bila celotna načrtovana naložba onemogočena!

Predlagana delitev čistega dohodka...

Predlagano delitev čistega dohodka Steklarske šole za letošnje prvo polletje kaže tabela 2!

Primerjava osebnih dohodkov v letošnjem in lanskem prvem polletju ne daje stvarne slike, saj smo prešli letos na nov sistem in še to šele v aprilu, pa so zaradi tega indeksi povečanja precej višji.

Kakšni so bili v letošnjem prvem polletju naši osebni dohodki, kaže tabela 3. V njej so seveda prikazani povprečni mesečni osebni dohodki na zaposlenega delavca!

Tabela 3: Povprečni mesečni osebni dohodek na delavca v Steklarski šoli v letošnjem prvem polletju (v dinarjih!)

Mesec	Dinarjev
Januar	5.782
Februar	5.735
Marec	5.825
April	5.632
Maj	6.391
Junij	6.222

In kaj pričakujemo v drugem polletju?

Pričakujemo, da bodo rezultati našega gospodarjenja v letošnjem drugem polletju, če ne boljši, vsaj takšni, kakršni so bili v prvem polletju. Težiti moramo vsekakor za tem, da bi bili še boljši!

Delavci v Steklarski šoli so se končno le prepričali, da pomenijo boljši poslovni in gospodarski uspehi tudi višje osebne dohodke. Zato bomo morali še naprej voditi dosleden boj proti vsem pojavom, ki kakorkoli povzročajo slabše delovne uspehe! K temu pa mora prispevati tudi dopolnjen sistem nagrajevanja, ki ga moramo na vsak način izpeljati do kraja še v letošnjem drugem polletju. Imamo namreč veliko delavcev, ki so dali svoj poln prispevek k doseženim uspehom, pa za to še niso ustrezno nagrajeni. In tudi narobe! Imamo še nekaj delavcev, katerih delovni rezultati ne opravčujejo njihovih osebnih dohodkov!

LADO TKAVC, dipl. inž.

Tozd Dekor Kozje ocenjuje...

Kaj je pokazal polletni obračun

Samoupravna preobrazba v naši delovni organizaciji vse bolj dobiva težo, kakršne cilji so zastavljeni v njenem snovanju. Posamezni tozdi postajajo vse bolj pozorni na svoje poslovne rezultate. Delavci vse bolj spoznavamo vse vrste vplivov, ki so pomembni za poslovne dosežke. Postavljamo se tudi v položaj tekmovalcev med tozdi, kdo bo boljši. In če je tekmovalni duh na zdravih temeljih, potem ne bodo izostali boljši skupni dosežki!

Če smo pozorno poslušali eno izmed razprav odgovornih delavcev vseh temeljnih organizacij v zvezi s polletnim obračunom, ne bi mogli biti zadovoljni z razmišljanjem nekaterih in sredin, v imenu katerih so govorili. Pokazani so bili vsi rezultati po tozdi; številkam naj bi verjeli. Toda v razpravi ni izzvenelo tako! Razprava je postajala skupen opravičilo za tiste, ki niso dosegli, denimo, takšnih rezultatov, kakor so jih dosegli boljši.

Neglede na to, da je polletni obračun samo periodično posnetek nekega stanja in da še ni rečeno, da bo zaključni račun pokazal enako ali podobno sliko, moramo vzeti podatke, kakršni pač so; kot pristojne za trenutno stanje in kot izhodiščne točke za usklajevanje nekega stanja, kateremu so vzroki v nas samih ali kje drugje!

Kljub temu, da je bil rezultat tozda Dekor ob polletju skromen, lahko rečem, da smo delavci tega tozda vzeli zadevo takšno, kakršna je in tako tudi razmišljali v naših razpravah. Kljub temu, da lahko prikažemo kopicopravičilo, zakaj naš rezultat ni bil takšen, kakršen bi po naši presoji moral biti, smo opravičila odložili na stran in na zboru delovnih ljudi rajši sprejeli deset točk akcijskega programa za popravilo rezultata. Naloga je zadana za naslednje tri mesece!

Tudi objektivni vzroki, ki se kažejo skozi nepravilno inventuro ob koncu junija, so del naše krivde! To je šola, ki trenutno nekaj stane, mora pa dati v prihodnje poduk za budnost na vseh področjih dohodkovnih

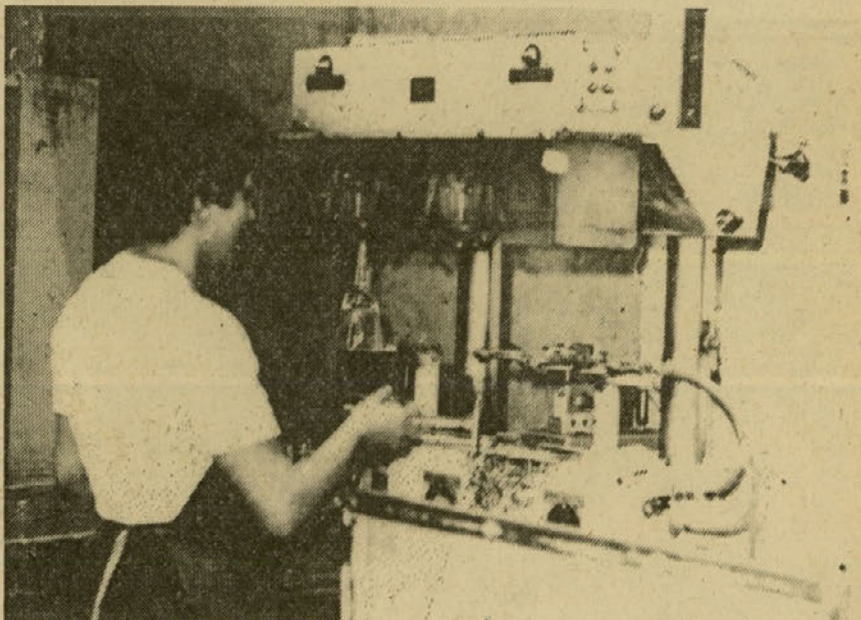
dogajanj. Priznali smo si tudi, da smo se en mesec krepko učili brusiti desen »gallo«; in če smo se učili, ne želimo iste nagrade, kot tisti, ki jo že obvladajo. Vemo tudi, da nam je bil povzročen velik odpadki v fazah fina-

lizacije, kakor tudi to, da bi nam bila časovna produktivnost višja, če bi bili enakovredno deležni diamantnih brusnih plošč. Toda tudi sami smo krivi, da tega nismo spremljali tekoče in sproti reševali. V prihodnje nas za to obvezujejo prav dohodkovni odnosi,!

Ostalo nam je, da čestitamo sodelavcem iz tozdov, katerim polletni kazalci zgovorno pričajo, da so delali dobro, in zadovoljstvo, da se je treba po takšnih tudi zgledovati. Vsi skupaj moramo bežati pred skrivanjem lastnih slabosti in jih rajši reševati!

JOŽE BOŽIČEK

Zaradi dotrajanosti je mini bibok samo še izhod v sili!

S sej odbora za družbeni standard

Dodelili stanovanja

Na dveh sejah odbora steklarne za družbeni standard, ki sta bili 28. junija in 1. avgusta, je bilo dodeljenih 13 stanovanj našim sodelavcem in sodelavkam.

Na prvi seji odbora za družbeni standard so obravnavali vloge za dodelitev stanovanj delavcem, ki so sedaj brez stanovanja, obravnavali pa so tudi vloge tistih, ki prosijo za zamenjavo stanovanja.

Odbor je sklenil, naj se dodeli stanovanja naslednjim našim sodelavkam in sodelavcem: Viktorju Bukviču v Ulici XIV. divizije 56, Leonu Drimlu v Ulici XIV. divizije 62,

Marici Gradecki v Ulici talcev 3, Marjani Kahrmanovič dvosobno v Ulici XIV. divizije, Veri Kodelič garsonjero v Ulici XIV. divizije 56 in Traudi Oblak v Ulici Kozjanskega odreda 9.

Na drugi seji odbora za družbeni standard so obravnavali vloge za dodelitev kadrovskega stanovanja v Ratanski vasi. Odbor je zavzel stališče, naj dobijo stanovanja takšni

kadri, ki jih steklarna najbolj potrebuje, sicer se lahko zgodi, da nam ukinemo nepovratna sredstva, ki smo jih dobili v ta namen.

Odbor je sklenil predlagati delavskemu svetu, naj dobijo stanovanja tiste prosilci: Franc Vehovar trosobno, Marjan Marić – inženir – enosobno, Štefica Novak – inženirka – dvosobno, Stanko Ogrizek Vehovarjevo v Ulici XIV. divizije, Ivan Podhraški Ogrizkovo v Ulici XIV. divizije 56 in Fran Ljuljdjurovič Frešerjevo v Ulici talcev.

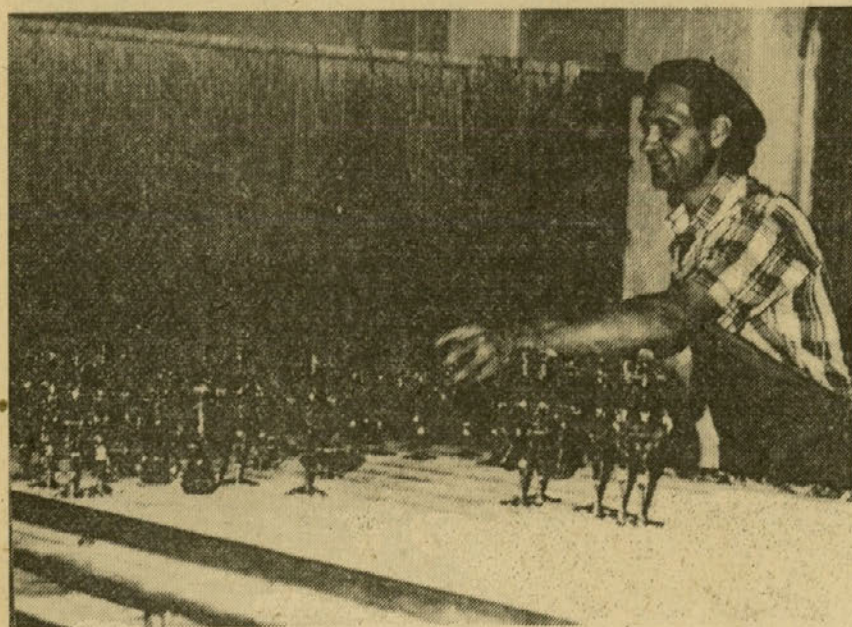
Poleg tega je odbor predlagal, naj ostane eno trosobno stanovanje za strokovnjaka z visokošolsko izobrazbo, ker imamo razpisana prosta dela in naloge za strokovnjaka. Razlog za rezervacijo takega stanovanja vidi odbor za družbeni standard v dejstvu, da je ob razmeroma nizkih osebnih dohodkih v steklarni mogoče zagotoviti strokovnjaka le s hkratno rešitvijo njegovega stanovanjskega problema.

Nekemu dogodku na rob...

Zakaj tako?

Osemindvajsetega septembra 1976, torej skoraj pred tremi leti, je skupnost invalidskega in pokojninskega zavarovanja izdala odločbo na podlagi 236. člena svojega statuta (Uradni list SRS, št. 1/73) v zvezi z invalidsko zadevo delavca steklarne Milana Levstika. Na podlagi te odločbe je bil zavarovanec ponovno razvrščen kot delovni invalid tretje kategorije invalidnosti zaradi nesreče pri delu in priznana mu je bila pravica do poklicne rehabilitacije, da bi se mogel usposobiti za drugo ustrezno delo na delovnem mestu strojnega tehnika od 1. septembra naprej... In, določeno je bilo, da steklarna »Boris Kidrič«, Rogaška Slatina, znova sprejme delovnega invalida na delo po končani poklicni rehabilitaciji... V odločbi je nadalje še obrazložitev vseh zadev v zvezi z rehabilitacijo in z izplačili, ki pripadajo invalidom na poklicni rehabilitaciji.

Zaradi pomanjkanja delavcev pri peči je prišlo skozi hladilnico manj kosov stekla – foto Zlatko Novak.

Po treh letih je Milan Levstik končal poklicno rehabilitacijo in se – skladno s podpisano pogodbo – hotel vrniti na delo v steklarno 31. julija letos. Pred njegovo vnovično vrnitvijo na delo pa je o tem razpravljala komisija za delovna razmerja tozda Servisne dejavnosti, ki je zavzela odklonilno stališče dotozdu. Enako je storil tudi njegov zbor delovnih ljudi. Izgovor proti zaposlitvi je bil, da v tej temeljni organizaciji ni ustrezno sistemiziranega delovnega mesta, na katerem bi Levstik mogel delati.

Ce pustimo ob strani dejstvo, da smo bili pred leti ena temeljna organizacija, in spodrsilaj kadrovske službe, ki ni vodila računa o dejanskih potrebah tozda oziroma delovne organizacije, bi se v tozdu Servisne dejavnosti vendarle morali zavedati, da smo sodelavca, ki je bil na poklicni rehabilitaciji, dolžni sprejeti v delovno razmerje. Na zakonite obveznosti jih je spomnil splošni-kadrovski sektor 20. julija letos, ki je navedel določbe 16. člena iz Uradnega lista SRS št. 19/77, s katerim je bilo organizacijam združenega dela oziroma zasebnim delodajalcem naložena dolžnost, da morajo obdržati na delu oziroma po končani poklicni rehabilitaciji znova sprejeti na delo delovnega invalida, če je njegova invalidnost posledica nesreče pri delu ali posledica poklicne bolezni. Če pa je vzrok invalidnosti bolezen ali poškodba zunaj dela, je temeljna organizacija oziroma delodajalec dolžan delavca obdržati na delu oziroma sprejeti ga na delo, če je bil v njem oziroma pri njem pred nastankom invalidnosti v delovnem razmerju.

Podobno določilo je zapisano tudi v 141. členu zakona o delovnih razmerjih. Tudi 87. člen pravilnika o delovnih razmerjih določa tozdu dolžnost, da mora v primeru pomanjkanja ustreznega dela v svoji organizaciji priskrbeti prizadetemu delavcu delo v drugi temeljni organizaciji ali v delovni skupnosti skupnih služb. Zakon tudi predpisuje kazen za organizacijo združenega dela, kolikor nasprotuje navedenim členom, hkrati pa nosi

tudi gmotno odgovornost, ki bi nastopila s takšnim ravnanjem...

Ze res, da razvejano samoupravljanje daje velike možnosti, kakor je nedvomno tudi res, da nas sprejete družbene norme, ki ščitijo delavca, če je do nečesa povsem upravičen, prav tako zavezujejo. In v takšnih primerih je vsakršna trma povsem odveč. Ne odpravlja prav ničesar. Le smeši nas kot samoupravljalce in izpričuje našo nezrelost!

Na skupni seji delavskih svetov, ki je bila 6. avgusta, so delegati naših tozdov in delovne skupnosti skupnih služb dali opisanemu primeru piko na »i«. Predlagali so delavcem tozda Servisne dejavnosti, naj Milana Levstika sprejmejo medse, torej v delovno razmerje kot pripravnika. Najbrž je med delavci, ki odločajo o njegovi zaposlitvi, izoblikovano stališče, da je to njihova obveznost in ne le dobra volja, saj je bil imenovan pred poklicno rehabilitacijo vendarle njihov član – so-

delavec! Vsekakor bi se močno osmešili, če bi odločitev prepustili sodišču združenega dela, ko pa smo v celoti prepričani, da je v tem primeru pravica več kot očitno na Milanovi strani. In to je hkrati poduk, da bi morali v prihodnje dobro premisliti, preden se podamo v vodé, iz katerih je izhod vprašljiv. Upajmo, da se kaj podobnega v naši steklarni ne bo več primerilo. Takšni dogodki nam gotovo niso v čast?!

JOVO TIMŠA

Pomoč ob potresu v Črni gori

Nekateri niso došli

O potresnih sunkih, ki sta prizadejala letos na pomlad tako veliko gmotno škodo in človeške žrtve Črni gori, da se od nje ne bo opomogla dolgo časa, je bilo napisanih že veliko besed. Zaradi tega ne bi bilo smiselno ponavljati katere koli izmed njih. V nekaj stavkih pa vendarle moramo zapisati nekatere znane in manj znane stvari. Seveda, iz naše steklarne!

Najbrž ni med nami takega, ki ne bi vedel, da je naša delovna organizacija prispevala kot prvo svojo pomoč Črni gori 30.000 dinarjev in da smo kmalu za tem vsi delavci namenili za pomoč še en svoj enodnevni zaslužek. Enako so storili v številnih drugih de-

lovnih organizacijah. Toda izkazalo se je, da je to sicer dragocena pomoč, vendar za odpravo posledic hudega potresa še vedno premajhna. Zato je bila sprožena akcija za še dodatno pomoč temu prizadetemu delu naše domovine. Priporočeno je bilo, naj bi pri-

spevali še po en enodnevni neto osebni dohodek vsi tisti, katerih mesečni osebni dohodek presega 8000 dinarjev. In takšnih nas je takrat bilo v naši delovni organizaciji 54!

To, povsem prostovoljno akcijo, je sprožil sindikat v skladu s širše zastavljeno družbeno akcijo. Temu predlogu sindikata je prisluhnilo 44 naših sodelavcev ali 81,5% od 54 moralno zavezanih dodatno pomagati. Deset jih je »oglušelo« ob klicu sindikata po dodatni pomoči in to 6 iz tozdov Osnovna izdelava, dva iz tozda Kristal in po eden iz tozdov Dekor ter Servisne dejavnosti. Tako so se našli na seznamu tistih, ki niso došli

Partizanski pohod ali udeležba v akciji NNNP? Prav vseeno je, kako bi sliko podnaslovili! Pomembno je, da kaže, kako se tudi pri nas vse bolj podajamo nazaj v naravo...

smisla za pomoči od vodje tozda, preko delovodje do mojstrov! Menim, da neopravičeno, kajti tehtnih razlogov za takšno odklonilno stališče resnično ne bi smelo biti; še zlasti pri takšnih ne, ki delajo na odgovornih delovnih mestih! Toliko manj, če vemo, da je bila to prostovoljna akcija, v katerih navadno najbolj izpričujemo svojo zavest ob kakšni podobni zadevi.

Zavedamo se, da vsa dosedanja pomoč še ne bo zadoščala za odpravo težkih posledic potresa v Črni gori. Toda prežemati nas mora ponos, ko izražamo dejansko pripravljenost za pomoč in ne le z besedami! Nikoli namreč ne vemo, kdaj in koga bo doletela naravna ali kakšna druga nesreča. Opramo pa se, in tako je tudi prav, na našo, že tolikokrat preizkušeno, jugoslovansko solidarnost, ki pa žal, včasih, pri kom tudi zataji. Odpravljanje posledic potresa bo počasno in dolgotrajno, naša jugoslovanska skupnost pa bo zato zagotovo še nadalje pomagala, kolikor bo ob sprejetih sistemskih rešitvah to potrebno!

Po treh letih je Milan Levstik končal poklicno rehabilitacijo in se – skladno s podpisano pogodbo – hotel vrniti na delo v steklaro 31. julija letos. Pred njegovo vnovično vrnitvijo na delo pa je o tem razpravljala komisija za delovna razmerja tozda Servisne dejavnosti, ki je zavzela odklonilno stališče do njegove zaposlitve v tem tozdu. Enako je storil tudi njegov zbor delovnih ljudi. Izgovor proti zaposlitvi je bil, da v tej temeljni organizaciji ni ustrezno sistemiziranega de-

lovnega mesta, na katerem bi Levstik mogel delati.

Če pustimo ob strani dejstvo, da smo bili pred leti ena temeljna organizacija, in spodrslijaj kadrovske službe, ki ni vodila računa o dejanskih potrebah tozda oziroma delovne organizacije, bi se v tozdu Servisne dejavnosti vendarle morali zavedati, da smo sodelavca, ki je bil na poklicni rehabilitaciji, dolžni sprejeti v delovno razmerje. Na zakonite obveznosti jih je spomnil splošni-kadrovskega sektorja 20. julija letos, ki je navedel določbe 16. člena iz Uradnega lista SRS št. 19/77, s katerim je bilo organizacijam združenega dela oziroma zasebnim delodajalcem naložena dolžnost, da morajo obdržati na delu oziroma po končani poklicni rehabilitaciji znova sprejeti na delo delovnega invalida, če je njegova invalidnost posledica nesreče pri delu ali posledica poklicne bolezni.

Če pa je vzrok invalidnosti bolezen ali poškodba zunaj dela, je temeljna organizacija oziroma delodajalec dolžan delavca obdržati na delu oziroma sprejeti ga na delo, če je bil v njem oziroma pri njem pred nastankom invalidnosti v delovnem razmerju.

Podobno določilo je zapisano tudi v 141. členu zakona o delovnih razmerjih. Tudi 87. člen pravilnika o delovnih razmerjih določa tozdu dolžnost, da mora v primeru pomanjkanja ustreznega dela v svoji organizaciji priskrbeti prizadetemu delavcu delo v drugi temeljni organizaciji ali v delovni skupnosti skupnih služb. Zakon tudi predpisuje kazen za organizacijo združenega dela, kolikor na-

sprotuje navedenim členom, hkrati pa nosi tudi gmotno odgovornost, ki bi nastopila s takšnim ravnanjem...

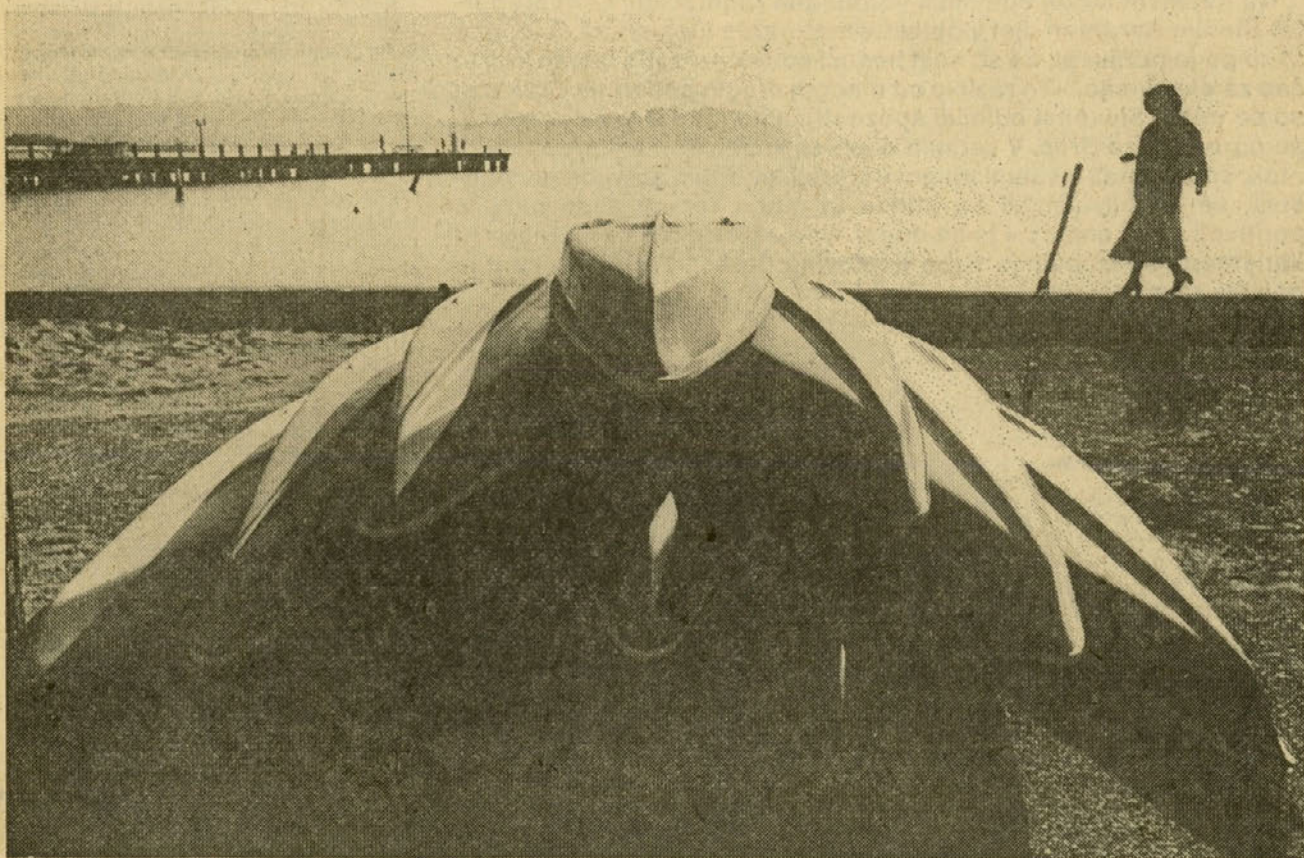
Že res, da razvejano samoupravljanje daje velike možnosti, kakor je nedvomno tudi res, da nas sprejete družbene norme, ki ščitijo delavca, če je do nečesa povsem upravičen, prav tako zavezujejo. In v takšnih primerih je vsakršna trma povsem odveč. Ne odpravlja prav ničesar. Le smeši nas kot samoupravljalce in izpričuje našo nezrelost!

Na skupni seji delavskih svetov, ki je bila 6. avgusta, so delegati naših tozdov in delovne skupnosti skupnih služb dali opisanemu primeru piko na *»i«*. Predlagali so delavcem tozda Servisne dejavnosti, naj Milana Levstika sprejmejo medse, torej v delovno razmerje kot pripravnika. Najbrž je med delavci, ki odločajo o njegovi zaposlitvi, izoblikovano stališče, da je to njihova obveznost in ne le dobra volja, saj je bil imenovan pred poklicno rehabilitacijo vendarle njihov član – sodelavec! Vsekakor bi se močno osmešili, če bi odločitev prepustili sodišču združenega dela, ko pa smo v celoti prepričani, da je v tem primeru pravica več kot očitno na Milanovi strani. In to je hkrati poduk, da bi morali v prihodnje dobro premisliti, preden se podamo v vodje, iz katerih je izhod vprašljiv.

Upajmo, da se kaj podobnega v naši steklarni ne bo več primerilo. Takšni dogodki nam gotovo niso v čast?!

JOVO TIŠMA

Sandolini, pa morje in ona...

Prejeli smo

Pozno, a vendar potrebno!

Vsaka nesreča, ki pusti trajne posledice, hudo prizadene človeka telesno in duševno. Posebno hudo je, če ima človek občutek, da je pozabljen pri tistih ljudeh, s katerimi je delil na delovnem mestu težave, uspehe in neuspehe ter prispeval k rasti delovne organizacije!

Da, tak občutek sem imela dolgo po moji nesreči, ki mi je pustila trajne hude posledice. Že sem obupavala, da ste me, dragi moji sodelavci in sodelavke, pozabili. To moje počutje sem z negotovanjem tudi pismeno izrazila. Res je, dolgo sem vas čakala, a sedaj sem prijetno presenečena. »Da sem se motila in morda celo krivično mislila, da ste me pozabili,« mi vrta v srcu, zato se vam opravičujem in se obenem iskreno zahvaljujem, da ste me kot zastopniki kolektiva in sindikata obiskovali in mi z darili izkazali svojo pozornost.

Kaj pomeni za takega invalida, kot sem jaz, pozornost sodelavcev, v le tisti, ki je bil vsaj začasno priklenjen, v občutku osamljenosti in pozabljenosti, na bolniško posteljo.

Želim vam, drage sodelavke in sodelavci, da ne bi nihče izmed vas prišel na tako pot trpljenja, kot sem jaz. Želim vam, da bi bili zdravi in uspešni pri delu ter srečni v zasebnem življenju!

Za vašo pozornost sem vam srčno zahvaljujem z željo, da se me še spomnite. Pozdravljam vas iz Laških toplic, kjer zopet iščem lajšanja v moji nesreči!

REZIKA TRAMŠEK

Pripis uredništva:

Pismo naše sodelavke Rezičke je bilo napisano v Laškem 7. julija. Prav v tem času je

bila junijska izdaja Steklarja v tisku, zaradi česar nismo mogli objaviti pisma že prej. Čeprav objavljamo pismo malo pozno, se nam zdi, da je potrebno. Zato, ker naše vsakdanje stiske vendarle ne ostanejo brez odmeva med našimi sodelavci. Zgodi se morja, da pride do kakšnega nesporazuma, ki pa se vendar zgleda tako, kakor se spodobi za sodelavce.

Radi bi videli, da bi bilo čim manj podobnih nesreč, kakršna je doletela našo sodelavko Rezičko. Hkrati želimo, da se ne bi nihče med nami počutil osamljenega, kajti v svojih načrtih ima naša sindikalna organizacija stalno skrb za stike s sodelavci, ki so krajši ali daljši čas odsotni s svojih delovnih mest.

Ko to pišemo, se naši sodelavki Rezički zahvaljujemo za pismo in ji želimo čimprej nje uspešno okrevanje!

Trideseta generacija na izletu

Koristno in prijetno...

Na naslovni strani dnevnika »Slobodna Dalmacija« je fotoreporter Stanko Karaman ujel v objektiv maturante steklarske šole, pod sliko pa je podpisal, da so naši bodoči sodelavci zvito izbrali kraj in čas za ekskurzijo. »Za razliko od mnogih drugih podobnih ekskurzij so se mladi Slovenci odločili spoznati samo en del naše zemlje in se opredeliti za Brač. V sedmih dneh so križemkražem prepotovali otok, se spoznali z vsemi njegovimi kraji, pridobili številna poznanstva, se kopali, uživali na soncu in morju ter se zadovoljni in porjaveli vrnili domov,« je še dodal. Udeleženka tega prijetnega in koristnega spoznavanja naše domovine Štefica Forjan pa nam je poslala tale sestavek.

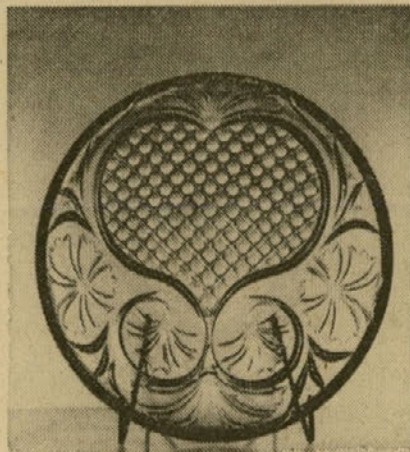
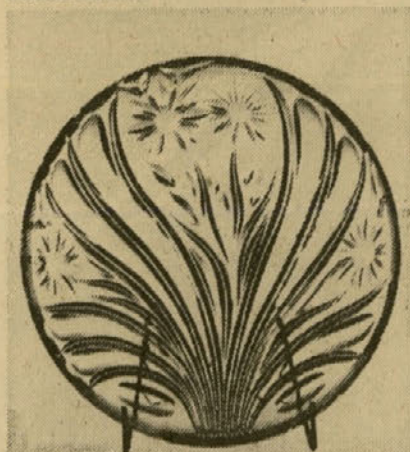
Končalo se je triletno šolanje še ene generacije Steklarske šole (Opomba urednika: to je 30. generacija Steklarske šole, saj so prvi maturantje opravili zrelostni izpit leta 1950!). Generacija, ki je s končanim šolanjem dokazala, da je med mladimi zanimanje za brušenje in tudi za pihanje. Torej takšni, ki so potrebni za naše natančno delo!

Z dobro voljo in prizadevnostjo smo se v treh letih precej naučili. Da bi to naše šolanje sklenili kar najlepše in z njim obudili spomine na preteklo obdobje, smo se odpravili na sedemdnevni izlet v Dalmacijo.

Zvezdana Dangubić se je odločila za takle končni izdelek!

Končni izdelek Branke Artič. Lep, ali ne?!

Zdenka Žnidarec je v ta svoj končni izdelek vložila veliko znanja...

Na izlet, ki je bil med drugim namenjen spoznavanju naše domovine, se nas je odpravilo 35 učencev skupaj s tovariši. Po prijetni vožnji z letalom smo prispeli v Split in si ogledali največjo znamenitost Splita – Dioklecijanovo palačo, ki sodi med največje zapuščeno graditeljstva v Jugoslaviji. Zgraditi jo je dal rimski cesar Dioklecijan na prehodu iz tretjega v četrto stoletje v malem ribarskem naselju Aspalathosu, kjer je v toploti mediteranskega podnebja preživel zadnja leta svojega življenja. Potem smo si ogledali še prostor že znanega Splitskega festivala, stadion, na katerem bodo Mediteranske igre, potem pa smo se z ladjo odpeljali na otok Brač. Vsem nam bodo ostali v lepem spominu dnevi, ki smo jih preživeli pri kopanju, ob dobrem razpoloženju, dobri hrani in dalmatinskih specialitetah.

Nepozaben bo tudi dan, ko smo z ladjo pluli okoli otoka Brača, se kopali na Zlatem ratu, to je na eni izmed najlepših plaž v Dalmaciji, ter se spoznali z delom in življenjem tamkajšnjih ljudi. Tako smo spoznali še en del naše lepe domovine in oplemenitili naše, v šoli pridobljeno znanje.

Našo ekskurzijo smo sklenili s potovanjem z ladjo od Splita do Reke in naprej z vlakom do Rogaške Slatine.

Naš prihod z vlakom v Rogaško Slatino pa je pomenil majhno križišče v našem življenju. Vsak izmed nas bo krenil v življenje po svoji poti, čeprav bomo še naprej delali nam vsem skupno – steklene izdelke.

Za konec še zahvala vsem tistim, ki so nam pomagali pri našem izobraževanju in nam dajali koristne napotke za nadaljnjo pot, kakor tudi za možnost, da smo se lahko poslovili tako lepo!

Fotokopija iz časopisa »Slobodna Dalmacija«, posnetek naših maturantov med bivanjem na Braču.

11 MATURANTI

Žal, tudi to se zgodi

Neokusna šala

Kar neverjetno je, da si včasih privoščimo tudi kakšno šalo, ki presega vse meje dovoljenega. In vendar se pripeti! Spozabimo se tako daleč, da se ne šalimo, ampak da celo žalimo. In pri tem se ne vprašujemo, kakšne so lahko posledice takšnih neslanih šal...

Morda ni povsem prav, če takšno »šalo« razgaljamo pred vsemi našimi sodelavci? Toda, ko vemo, da je bila vse prej kot umestna, pa je vendarle prav, če napišem kakšno besedo tudi o tem. Z namenom, da bi nam kaj podobnega ne prišlo več na misel!

Tokrat bi se rad oglasil kot neimenovana oseba. Saj veste, da bi me resnično grdo gledali tisti, ki so si privoščili neumnost. Ne bom tudi imenoval oseb, ki so se odločile za takšno neslano šalo, niti ne omenjam tozda, v katerem se je to zgodilo!

Na neki oglasni deski je bila slika nekega delavca, risba pod sliko pa ga je prikazovala kot nekakšnega izkoriščevalca. Njegova preteklost in sedanjost sta seveda povsem drugačni. Če bi kdor koli med nami bil v

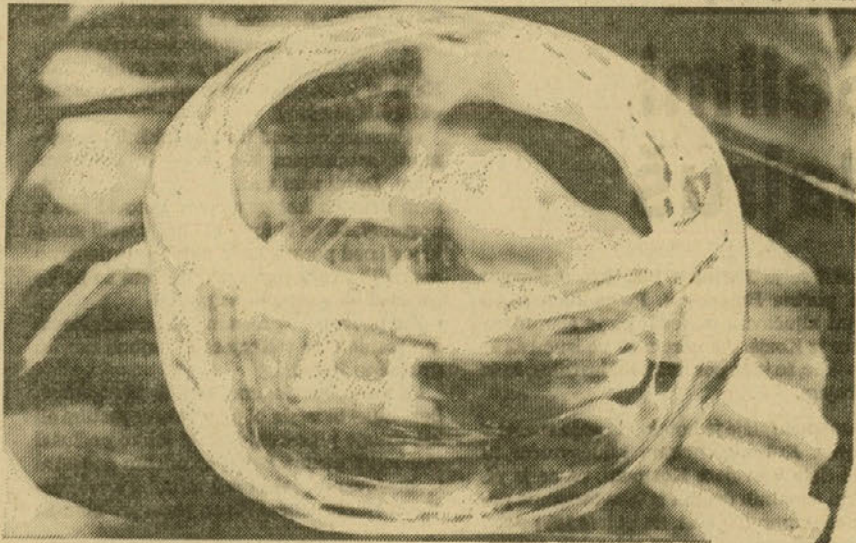
sodelavčevi koži, se ne bi počutil prijetno. In tudi on se ne more. Se najmanj je kriv, če lahko sploh smemo govoriti o krivcih za naša prizadevanja po boljšem in uspešnejšem delu. Morali bi se celo zgledovati po takih prizadevnih sodelavcih in jih posnemati, ne da bi jim metali polena pod noge, saj to resnično ne vodi nikamor. N. N.

Pripis uredništva:

Nase geslo je, da nepodpisani prispevkov ne objavljamo. Tako se bomo vedli tudi v prihodnje! Izjemoma pa smo objavili teh nekaj vrstic nepodpisanega, ker menimo, da si podobnih žalitev ne bi smeli več privoščiti v nobenem našem delovnem okolju. Ta, opisana neokusnost pa se je pripetila v tozdu Servisne dejavnosti!

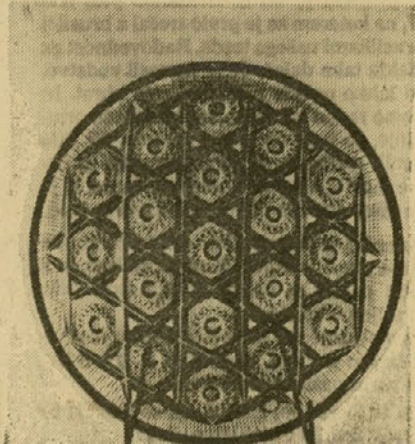
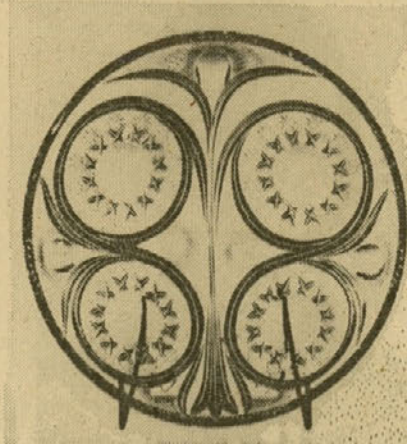
Upamo in želimo si, da bi povsod že v kali zatrli vsak nov poizkus žalitve, saj imamo dovolj sprejemljivih in kulturnega človeka dostojnih možnosti povedati svojo sodbo o zadevah, ki nas težijo!

Ali bomo usmerili naša prizadevanja tudi v izdelavo takšnih izdelkov? – foto Zlatko Novak.

Gotovo bi ga radi imeli? Naredila ga je Marija Tudina!

»Zvezde v mreži« je ime končnemu izdelku Marije Bele.

Kadrovske zanimivosti

V juliju nas je bilo 1221

Po podatkih, ki jih je zbrala Cecilija Iršič, je bilo v juliju v steklarni 1221 delavk in delavcev. V tozdu Osnovna izdelava jih je bilo 395, v tozdu Dodelava 150, v tozdu Kristal 315, v tozdu Dekor Kozje 93, tozdu Servisne dejavnosti 69, v tozdu Naše staklo v Beogradu 11, v tozdu Delavska restavracija 18 in v delovni skupnosti skupnih služb 170.

Prišli

V juliju je prišlo v steklarno precej novih delavcev. V tozdu Dodelava so prišli za odnosa: Bafti Hasani, Daut Mehmeti, Ranko Manevski, Mome Nikolovski, Siniša Zafirovski, Aki Demaili, Ali Saiti, Maumed Sulimani, Ljupčo Stojmanovski, Vlasto Aleksić, Pera Krstevski, Zoran Ivanovski, Milovan Petković, Slavko Stanojević, Ivica Ilievski, Nazim Sulejmani, Sveta Bogdanovski, Demal Arifović in Ančo Đorgievski; za vlagalca zmesi je prišel Ivan Horaček, za krogli-

čarje so prišli Izidor Kuzminski, Stjepan Galinec, Božo Cvek in Mijo Vrhovski. V tozdu Kristal je prišel za steklobrusilca Ivan Plavčak. V tozdu Dodelava sta prišli za brisalki stekla Nada Cerovski in Marija Podhraški. V tozdu Dekor Kozje sta prišli za označevalki stekla Marija Vodeb in Marija Gregl. V tozdu Delavska restavracija je prišla za pomožno kuharico Marija Kolarec, za natakario pa je prišla Albina Bračun.

Vsem novim sodelavcem želimo uspešno delo in prijetno počutje med nami!

Odšli

Iz tozda Osnovna izdelava so v juliju odšli odnosa: Nazim Sulejmani, Ančo Đorgievski, Ljupčo Stojmanovski, Ivan Barić, Nuo Junčaj in Pera Krstevski – vsi so samostojno zapustili tozdu. Po odpovedi je odšel Vlasto Aleksić. Zaradi izključitve sta odšla Zoran Ivanovski in Aki Demaili. Odšel je tudi po odpovedi krogličar Franc Stojanšek, krogličar Cvetko Dimec pa je bil izključen. V tem tozdu ni več Janeza Oseka, ki je umrl. Iz tozda Kristal so odšli mojster steklobrusilec in brigadir Jože Halužan, ker se je redno upokojil, steklobrusilec II Zdravko Cerovski, ker je samovoljno zapustil tozdu, pomočnik brusilec II Stefica Berglez, steklobrusilka I Ana Zupanc in Marija Polazer po sporazumni prekinitvi delovnega razmerja. V tozdu tudi ni več Stanislava Jancića, ker je umrl. Iz tozda Delavska restavracija sta odšli po odpovedi delovnega razmerja natakari- ca Dragica Furjan in pomožna kuharica Irena Rampe.

Rodil se je

V juliju se je rodil Davor Barić, sin Anice. Novorojenčku želimo mnogo sreče v življenju, staršema pa čestitamo!

Med nami so – spoznajmo jih!

Selimi Bajruš

Rodil se je 10. julija 1955 leta v Novem selu, občina Bujanovac. Po poklicu je bil strojni ključavničar, sedaj pa je član tozda Dekor iz Kozja, v katerem se bo izučil za še en poklic, to je za poklic steklobrusilca, in to v Kozjem.

Samó naključje je hotelo, da se je znašel v Kozjem. Kot kvalificirani ključavničar ni dobil dela v svojem Kosmetu, pa se je po zgledu številnih drugih iz te avtonomne pokrajine odpravil v svet, da bi leta 1977 delal pri nekom privatniku na zidarskih opravilih. Kakor večkrat, tako je tudi tokrat bilo odločilno poznanstvo na zabavi. V njegovem primeru je bil to steklarski ples leta 1977, na katerem se je prvič srečal z brusilci in brusilkami našega tozda. Radovednost ga je vlekla tako daleč, da je zaprosil vodstvo, če si lahko ogleda naš steklarski obrat. In ker smo ravno takrat objavili razpis za priučevanje, je tudi on vložil prošnjo. Ni bilo nobenih razlogov, da ne bi komisija za delovna razmerja sprejela mladega fanta, ki je vrhu vsega imel še dokončano srednjo šolo.

Do sedaj je preteklo leto dni in Bajruš že postaja pravi brusilec, Kozjan, steklar in s svojim poštenim delom in odnosom zelo priljubljen v kolektivu.

Prav slednje me je vodilo k temu kratkemu zapisu o njem, s katerim ga predstavljam vsem našim sodelavcem.

Kaj te je vodilo, Bajruš, da se odločiš za prekvalifikacijo v steklobrusilca?

»Lahko rečem, da zaradi prvega vtisa, ki

ste ga steklobrusilci naredili name. Tako sem imel občutek, da bom v tem delovnem okolju dobil delo, ki bi ga z veseljem opravljal. Kajpak sem si želel zaposlitev zunaj privatnikove domene, ki je pomenila negotovost v mojem nadaljnjem življenju.«

Prihod v novo okolje je po svoje težak. Kako ti je novo delovno okolje pomagalo vključiti se vanj?

»Presenečen sem bil nad takšnim sprejemom, zaupanjem več nalog in upoštevanjem. Dobil sem tudi nalogo pri nogometnem društvu kot gospodar. Potoval sem z nogometaši, se skupaj z njimi veselil zmag in jezil nad porazi. Za to delo so me denarno nagradili in mi pomagali, da sem se lahko preživel ob vajeniški nagradi.«

Kaj počenjaš v prostem času, če upošteva- mo resnico, da v Kozjem ni najbolj razvito družabno življenje?

»Z vsem, kar imamo, sem še kar zadovoljen. Želel bi le, da bi bil v kakšni gostilni ali kje druge juke-box, kjer bi lahko poslušal glasbo ali pesmi. Sedaj se mislim posvetiti izobraževanju, saj bi rad pridobil kvalifikacijo steklobrusilca. Kljub temu pa bom še

vedno rad delal v mladinski organizaciji, zvezi komunistov, pri športnikih...«

Si zadovoljen z naučenim v brusilstvu in z osebnim dohodkom?

»Se preden sem se zaposlil, sem bil dobro seznanjen, kaj vse skriva ta poklic, in tudi s tem, da pomeni odkriti te skrivnosti, tudi

dobiti večji zaslužek. Menim, da za to, kolikor sedaj znam, še kar dobro zaslužim. Pri- zadevam pa si, da bi znal in dosegel še več!«

Ali si kot štiriindvajsetletni fant premišljeval o družini oziroma o svoji nedaljnji prihodnosti?

»Vsekakor! Prvo, kar sem ugotovil, je da imam rajši ta poklic, ki se ga sedaj učim, kakor pa tistega, za katerega imam ustrezno spricevalo. Če bo šlo vse tako naprej, bom ostal zvest novemu poklicu. O družini še ne premišlujem veliko, upam pa, da bom svojo prihodnost zasnoval in ustvaril v Kozjem, ker mi je ta kraj že postal tako domač, kot mi je domač rojstni kraj.«

Tokrat smo predstavili sodelavca, ki ga je delovno okolje odlično sprejelo. Takšnemu sprejemu pa je največ prispeval sam Bajruš s svojim odnosom. Mimogrede naj povemo, da je Bajruš, ko je kazalo, da mu kakšno delo ni šlo najbolj od rok, zaprosil, da ga opravi za kakšno uro čez svoj redni delovni čas. Tako prizadevnemu se še ni primerilo, da bi sklenil mesečni normativ pod 100 odstotki.

Kozje je majhen kraj, ki postaja tudi industrijski. Ni še takšen, kjer bi živel več narodnosti, razen iz sosedne Hrvaške. Bajruš je Albanec, v Slovenijo je prišel za delom, in vse kaže, da bo postal steklobrusilec. Je človek, ki je dokazal z enoletnim delom pri nas, da želi pošteno delati in sodelovati zunaj delovnega časa ter tako krepiti Titova načela o bratstvu in enotnosti jugoslovanskih narodov in narodnosti. V kozjanskem tozdu ne vprašujemo za govorico, ampak priznavamo le delo, medsebojno sodelovanje in razumevanje!

Našemu mlademu sodelavcu, sevé, želimo veliko delovnih uspehov in uresničitev življenjskih ciljev!

Pogovor je opravil
JOŽE BOŽIČEK

Bajruš Selimi iz tozda Dekor v Kozjem

Novosti v strelskih vrstah

Širša povezava

Na zadnji seji skupščine strelcev šmarske občine 18. julija so sprejeli nov pravilnik, ki je rezultat predhodnih razprav med strelskimi družinami občine Šmarje pri Jelšah.

Novosti se predvsem nanašajo na širšo povezavo vseh strelcev naše občine in povezavo z Jugoslovansko ljudsko armado, s teritorialno obrambo, z mladinsko organizacijo krajev ter z osnovnimi šolami, v čemer so zlasti strelske družine dokazale ozko povezanost s šolami pri izvedbi obrambnih dnevo. Osnovna je v večjem prispevku k nadaljnji krepitvi splošnega ljudskega odpora, varnosti in družbeni samozasčiti, vzgoji in usposabljanju novih strelcev, v združevanju in višji usposobljenosti sedaj aktivnih strelcev in v širjenju strelskega športa med mladino in med vsemi občani.

Tako široko zastavljena delavnost je vsekakor zahtevala od strelcev tudi notranjo delitev dela na občinski ravni. Odslej bodo delovale štiri komisije in to za organizacijsko-kadrovska vprašanja, za vprašanja splošnega ljudskega odpora in družbene samozasčite, za propagando in za strokovna vprašanja.

Snovalci te zamisli si želijo, da bi zastavili takšen način dela tudi v vseh strelskih družinah. To bi po njihovem mnenju razbremenilo predsednike družin, saj se sedaj morajo ukvarjati z vsemi vprašanji in neredko ostanejo osamljeni.

Za ponovno oživitve strelskih družin, njihovo povezavo in uveljavitev gre pripisati največje zasluge novoizvojenemu predsedniku Viliju Pernatu!

Strelci upajo, da bodo kmalu imele vse krajevne skupnosti v naši občini svoje strelske družine in da se bodo obnovila sekcije, ki so bile v preteklosti zelo delavne. S tako zasnovano usmeritvijo, vsaj upamo, bo strelski šport postal še bolj priljubljen.

REMI KOČICA

V spomin

Josipe- Bebe Čoh

V sredo, 25. julija, kmalu po peti uri zjutraj, ko smo pričeli redno delo, je prenehalo utripati srce naše sodelavke Josipe Čoh, ki smo jo vsi bolj poznali po imenu Beba. Ugasnilo je življenje naše sodelavke, ki je delala z nami že od leta 1949. Ugasnilo je prezgodaj, v šestindiridesetm letu, ko bi Beba še lahko ustvarjala z nami.

Po zgledu na številne svoje sovašče se je Josipa Čoh kot mlado zagorsko

dekle odpravila čez Sotlo, da bi zaslužila dodaten kos kruha in pomagala reševati gmotni položaj družine, v kateri je bilo deset otrok. Ni je motilo ne spomladansko ali jesensko deževje, ne snežni metež in ne poletna pripeka, da ne bi pravočasno prihajala na delo iz svojega rojstnega Zaluga. Ni je motila niti kalna in večkrat narasla Sotla, saj je bila Josipa zapisala svojo delovno zvestobo beli glažuti in ji ostala zvesta do zadnjega dne.

Leta 1953 sta si z možem Milanom spletla družinsko gnezdo v njegovem rojstnem Prišlinu, kjer sta si zgradila hišo. A ne Milanu in ne Bebi ni bilo dano, da bi uživala sadove svojega dela, saj sta oba prezgodaj zapustila svoj doraščajoč otrok... Dve leti je tega, ko je Beba pričela bolehati. Z njeno lastno vedrino je znala prenašati hude bolečine in pri polni zavesti pričakovala zadnjo uro.

Sodelavki Josipi Čoh ni bilo težko prijeti za kakršno koli delo. Zato smo jo videvali delati v vezalnici, za rezalnim in žgalnim strojem in slednjič na delovnem mestu pregledovalke stekla. V mozaik naše steklarne je tudi Beba vgradila svoj kamenček!

Z njeno prerano smrtjo smo izgubili dobro sodelavko, iskreno prijateljico in vedro tovarišico. Takšno bomo ohranile v trajnem spominu!

Sodelavke

Ivana Oseka

Z žalostjo smo sprejeli novico, da se je za vedno poslovil od nas dolgoletni

član našega kolektiva in delavec pri peči Ivan Osek.

Luč sveta je ugledal v bližnji vasi Spodnje Sečovo 2. julija leta 1947 kot sin preproste kmečke družine. Leta 1959, po končani osnovni šoli, se je zaposlil v naši steklarni. Spoznal je vso težo življenja na majhnem kmečkem posestvu, ki mu ni moglo nuditi zaželenega življenjskega ravni.

Poskusil je kot steklar-pihalec, kakršnega se spominjamo pred leti, ko je še opravljal težko krogličarsko delo. Žal ga zaradi bolezni ni mogel opravljati dolgo, čeprav si je močno želel napredovanja. Bolehal je vedno bolj in bolj, a je v tem času poskušal opraviti zadane mu naloge z vso vestnostjo.

Tudi na lažjem delu odnašalca ni zdržal. Bolezen je bila prehuda in ga je nenadoma ločila od družine in tudi od nas, njegovih najožjih sodelavcev.

Ivana bomo ohranili v trajnem spominu!

IVAN SITER

Argusov sprehod

Moj material, namenjen vam ...

»Kje si, za božjo voljo, Argus? Tako ne-
strpno te pričakujemo«, mi piše v imenu
neke skupine vam neimenovani B. D. »Po-
magaj nam organizirati koristno akcijo, kajti
nimamo ustreznih izkušenj! Bomo videli, če
si mož beseda?«

Oh, sem res tako nepogrešljiv tudi takrat,
ko gre za kakšno koristno zadevo? Mar ne
gre brez mojega pokroviteljstva?

Velja, bratec! V teh poletnih mesecih sem
opazoval početja okoli sedaj že uboge zelene
površine sredi dvorišča. In s tvojo pomočjo
mi je šinilo v glavo, da bi organizirali sred-
njeročno akcijo »PI-STE 79-84«. V dobi kra-
tic, ko ne veš, kaj pomenijo, ti jo bom razlo-
žil...

Imam v mislih Pivovske STEklenice, let-
nica pa, kakor se spodobi oznanja obdobje,
v katerem je treba izpeljati akcijo. To bi
lahko imenovali tudi razmetovalno-zbiralna
akcija. Takšno odločitev narekujejo doseda-
nji neuspešni napor delavk delavske resta-
vracije, da bi odstranile sledove tistih, ki
tako prizadevno – ne bom rekel nalasč –
razmetavajo pivovske steklenice. Nima na
voljo statističnih podatkov na podlagi kate-
rih bi ugotovil, ali je rezultat neodločen, res
pa je, da je nekaterim razmetovanje embala-
že poletne blagodejne pijače zelo zabavno,
drugim pa vadba živčevja.

V že kršeni akciji bi sodelovali: v razme-
tovanju – mlajši in za spoznanje po letih
starejši, toda po obnašanju sorodni. V zbira-
nju steklenic pa bi sodeloval(i) priletnější
delavci oziroma delavke. Če se v teh petih
letih, kolikor menim, da bi bilo dovolj, ne bi
zadeve premaknile z mrtve točke, vidim še
edino rešitev v izdelavi table z napisom,,
»Kjer osel leži...«

• »Več znaš, več veljaš!« je bil nekoč v
veljavi star pregovor. Po vzoru nanj so si
pred leti nekateri mlajši brusilci vroče želeli
priti do visoke kvalifikacije v poklicu. Sa-
kramensko so se hudovali nad tistimi, ki jim
niso šli na roko, da bi si pridobili novih
znanj. Kdor čaka, dočaka. Pred katim je
bila njihova želja uslišana. Povprašali so jih,
če so še vedno ogreti za pridobivanje (ne)po-
trebnega znanja. Zacasne prijave kažejo, da
se je prvotna vnema nekaterih stopnjevala
tako naglo, da je prišla na raven temperatu-
re na ledenikih. Vprašujem se, kakor morda
še kdo drug, ali je takšni zahladitvi botrova-
la zasedba delovnih mest ali pa je temu bo-
troval strah pred odvečnim znanjem?

• Podobna nesreča je doletela tudi naše
nesojene administrativne moči. Nerodneži
so hoteli zvedeti, ali kandidatke hrepenijo
bolj po preizkusu znanja, ki je bilo napove-
dano, kakor po zasedbi delovnega mesta.
Izkazalo se je, da jim je veliko bolj pri srcu
slednje, saj so radovednejšem rajši pokazale
fige, kakor pa pridobljeno »znanje«.

• V času, ko se nagibamo k zmanjševa-
nju posojil in ko si prizadevamo v smeri
nadurnega dela, je v brihtnih glavicaх zapi-
hal nov veterček. Če se jim na primer ni
posrečilo zbrati zadostnega števila načrtova-
nih nadur, se poslužijo akontacije na nadu-
re, ki ji po domače rečemo tudi predplačilo.
Zelo imenitna in praktična pogruntacija, ali

ne? Poučna tudi! Takšne izvirne misli ne bi
smele ostati brez odmeva, saj kažejo prese-
netljivo iznajdljivost v načrtovanju. Če ne
moremo dobro načrtovati potrebnega časa
za opravilo neke naloge, znamo vsaj nadure!

• Če vam je zbiranje poletnih sadežev
konjiček in hkrati koristno opravilo, potem
se na vse kriplice prizadevate, da bi zbrali v
svoje košare ali kakšno drugo posodo kar
največ daril narave. In veseli boste, da ste
uspeli nabrati čim več. So pa tudi bere, ki ne
razveselijo človeka, če so tako uspešne. Ta-
ko na primer, če kdo zbere največ točk za
stanovanje, še ni rečeno, da bo deležen bla-
goslova odbora za družbeni standard. Je to
dokaz, da vselej ni dobro biti povsem na
vrhu?

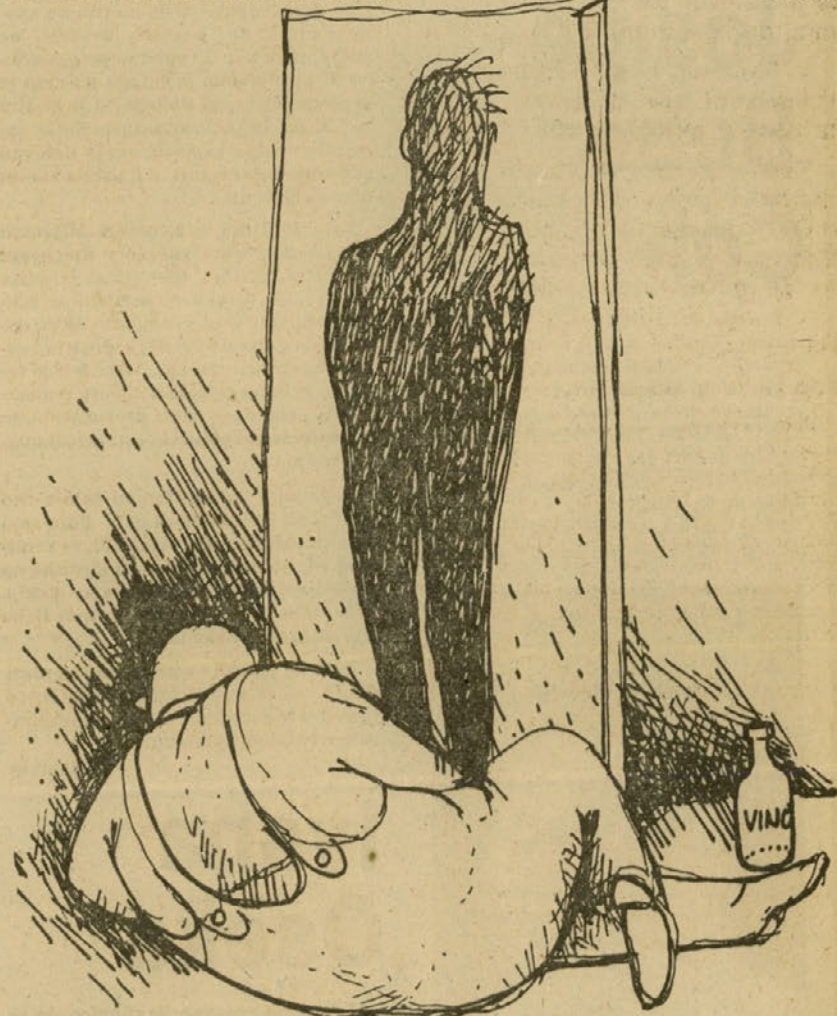
• Zobobol je zelo neprijetna zadevščina,
ki se je želimo znebiti čim prej. Običajno
trpijo za zobobolom bolj stari ljudje. So pa
tudi izjeme, ki potrjujejo pravila. Tudi po-
vsem mladi »zobotehniki« znajo biti podvr-
ženi piskavosti zob in bi potrebovali »prote-
ze«. Če ne soglašate z mojo trditvijo, vpra-

šajte brusilce iz Kozja pa tudi nekatere iz
Rogaške Slatine, ki so jim zobje na steklu
povzročili hude »bolečine«.

• Pred kratkim smo premlevali polletni
obračun. Kar lep kupček papirja je bilo. Ne-
kateri so »potešili« svojo radovednost po
vsebini tako, da so z njim podložili sedeže
namesto da bi vsaj malo pokukali vanje, če
bi vendarle bilo kaj vrednega v njih, razen
»nerazporejenega dela čistega dohodka«. Razveseljivo dejstvo je, da so se zborov de-
lavcev udeležili tudi redki posamezniki iz
tiste izmene, ki je ob pričetku zbora zaklju-
čila svoj delovni dan.

Kratek prelet zadev v zvezi s polletnim
obračunom ne bi bil popoln, če ne bi omenil
hudirjevo težke naloge, ki bi jo moral opravi-
titi eden izmed poslovodij peči. Ob sprejet-
ju materiala je v hudih skrbah, kako bo
prišel material do tistih, katerim je name-
njen, dejal: »Zdaj nam dajte še kurirja, da bo
razdelil material!«

Tako se je iztekel tudi moj material, name-
njen vam! Sprejmite prisrčne pozdrave od
ARGUSA

»Spet alkoholna utrujenost?«

»O, ne tovariš! To je le spomladanska utrujenost!«

»????«

Po požaru v hiši

Zahvala Hlupičevih

»Nesreča le redkokdaj praznuje!« pravi star slovenski pregovor. In tega je potrdil tale dogodek!

Pred nedavnim se je zgodilo na Parneku... V popoldanskih urah, ko smo bili vsi doma, v kuhinji, je na podstrešju naše stano-

vanjske hiše izbruhnil požar. Zaslugo, da nam ogenj ni povzročil večje škode, gre pripisati nekaterim požrtvovalnim vaščanom in gasilcem, ki so v izredno kratkem času po izbruhu požara prispeli na pomoč in hitro pogasili ogenj. Tako so nam ohranili z napori pridobljen dom!

Za to dejanje si zaslužijo vsi, ki so nam priskočili na pomoč v nesreči, iskreno zahvalo tudi na straneh časopisa »Steklar«!

Družina Hlupič

Bolezen številka 1

Alkoholizem je skrajna stopnja človekove odtujitve

Alkoholizem je v razvitem svetu tretja glavna bolezen človeštva, za boleznimi srca in ožilja ter za rakom. Če pa upoštevamo, da z vsakim alkoholikom propadejo poprečno trije družinski člani in da je prizadetih še toliko drugih ljudi, potem je nedvomno med boleznimi na prvem mestu.

V Sloveniji imamo približno 80.000 alkoholikov. Ker pri vsakem trpijo vsaj trije družinski člani, je v Sloveniji zaradi alkoholizma prizadetih približno 300.000 ljudi.

Tudi ekonomska škoda je velikanska; nad 10% nacionalnega dohodka požre alkoholizem (izostanki z dela, boleznine, invalidnine, prometne in obratne nezgode, stroški zdravljenja itd.). Škoda, ki jo utrpijo svojci, predvsem še otroci alkoholikov, se sploh ne da materialno izraziti.

(Nadaljevanje)

Kdo je torej alkoholik?

Alkoholik je vsak, ki je zaradi pogostnega in pretiranega pitja alkohola postal od alkohola odvisen in ima zaradi tega nevšečnosti v družini in v službi, javljajo pa se tudi zdravstvene okvare. Če za koga to še ni alkoholizem, naj počaka še kakšno leto, pa se bo alkoholna bolezen zanesljivo pokazala v »vsej svoji krasoti«. Na kratko: alkoholizem je vsakršno uživanje alkohola, ki ustvarja probleme.

Alkoholizem med mladimi

Za mladega alkoholika štejemo tistega, ki še ni dopolnil trideset let. Ker je alkoholizem med odraslimi čedalje več, ga »mora« biti mnogo tudi med mladimi. V naravi same alkoholne bolezni je, da poskrbi vedno sproti za nove generacije alkoholikov. Alkoholik nasploh nerad pije sam, temveč poskuša med pive spravi tudi svoje znance in prijatelje. Tudi alkoholčni starši uvajajo otroke v alkoholizem s ponujanjem alkohola otrokom in s svojim »dobrim zgledom«.

Skoraj pri vsakem alkoholiku, ki ga obravnavamo, ugotovimo, da se je njegov alkoholizem začel že v mladosti. Vdajanje alkoholni omami onemogoča normalno zo-

renje mladega človeka, ki si zaradi tega ne pridobi dovolj znanja in izkušenj za življenje. Ker je brez pravih delovnih navad, nikjer ne doživlja uspehov. Dobro se počuti le za gostilniškim omizjem.

Kaže, da gredo slabi uspehi, zavlačevanje študija in osip na visokih šolah v znatni meri na rovaš začetnega ali pa razvitega alkoholizma med študenti. Alkoholiki-intelektualci povedo, da so se na alkohol navadili v študentskih letih in daso zato dolgo študirali. S popivanjem se zapravi veliko časa. Zaradi enkratne pijanosti zgubi človek praktično dva dni ali pa v tem času zanesljivo ni sposoben za zbrano intelektualno delo. Resen študij pa je zelo zahtevno delo, ki terja treznega, spočitega in ustrezno motiviranega človeka.

Zdravljenje in preprečevanje alkoholizma

Alkoholik začne razmišljati, da bi se moral zdraviti in prevzgojil šele, ko zaradi svojega alkoholčnega obnašanja pride v ožjem ali širšem okolju v takšno zagato, da nima drugega izhoda kot zdravljenje. Seveda pa je od razmišljanja o zdravljenju do rehabilitacije zelo dolga pot. Pri nas samo vsak deseti alkoholik, ki pride na posvet v psihiatrično ordinacijo, uspešno zaključí intenziv-

ni del zdravljenja v dispanzerju ali bolnišnici, vsi drugi pa s svojimi izrednimi sposobnostmi za manipulacijo tako učinkovito obvladujejo svoje okolje, da lahko še naprej (običajno do smrti) pijančujejo in se obnašajo asocialno.

Osnovna načela zdravljenja

1. Ker je bolan ne samo alkoholik, temveč je bolno tudi njegovo družinsko in delovno okolje (zato govorimo o zahodni alkoholčni kulturi), pride v poštev le ekološko zdravljenje, ki sta vanj vključeni tudi družina in delovna skupina.

2. Terapevt sam je brez moči; edino v skupini lahko nekdanji alkoholik spozna svojo dejansko situacijo in dobi spodbude za drugačno življenje.

3. Alkoholik se mora konfrontirati ali soočiti s stvarnostjo svojega alkoholčnega razčlovečenja in začeti v redu delati ter se obnašati socializirano, kajti to je edini način, da mu bo okolje postopoma začelo verjeti. Samo z delom in normalnim obnašanjem si bo spet pridobil naklonjenost svojcev in prijateljev. Samo z delovnimi uspehi se mu bosta dvignila samozavest in samospoštovanje. Kdor pa v teh temeljnih prizadevanjih ne uspe, pije naprej.

4. Ker je alkoholik zaradi dolgoletnega zaostajanja v svojem intelektualnem ali umskem in emocionalnem ali čustvenem razvoju nezadovolj in veliko izgubil na vseh področjih človeškega udejstvovanja, ga moramo aktivirati v tolikšni meri, da bo z nadpoprečnimi prizadevanji med večletno rehabilitacijo nadomestil vse tisto, kar je zaradi sužnosti alkoholu zamudil. Rehabilitacija študenta-alkoholika, ki je zapravil tri leta študija, traja tako najmanj osem let.

Osebnostna rehabilitacija je pogoj za družinsko, obe pa sta pogoj za poklicno in družbeno rehabilitacijo. Vse je prepleteno in med seboj povezano.

5. Da bi nekdanji alkoholik zbral dovolj moči

za polno in vsestransko rehabilitacijo, mora zdravo živeti: trdo delo, intenzivna jutranja telovadba, planinarjenje, opustitev kajenja itn.

6. Med zdravljenjem in rehabilitacijo se mora nekdanji alkoholik tako spremeniti, da bo »svobodo od« (prisile, ki izvira iz odvisnosti od alkohola) začel preusmerjati v »svobodo za«: graditev aktivnih vezi s svojim družinskim, delovnim in širšim družbenim okoljem, za ustvarjalno delo in spontano aktiv-

nost na različnih področjih človekovega udejstvovanja.

Nekaj spoznanj v zvezi s preprečevanjem alkoholizma

1. Vsak alkoholik je bil najprej družaben, zmeren pivec!
2. Vsakdo med nami lahko postane alkoholik, razen abstinentov!

3. Znanstvenega dokaza o koristnosti alkohola ni nobenega, medtem pa imamo v SR Sloveniji najmanj 80.000 dokazov (to je alkoholikov), da alkohol razkrajja posameznika, družino in družbo.

4. Ne vemo še, kakšno je »pitje po pameti«, ki bi vsakega pivca zanesljivo obvarovalo pred alkoholizmom.

Iz informacij Zavoda SRS za zdravstveno varstvo

Za razvedrilo

Nagradna križanka št. 63

Med reševalce nagradne križanke št. 63 bomo z žrebom razdelili 300 dinarjev in sicer: 1. nagrado 140 dinarjev, 2. nagrado 100 dinarjev in 3. nagrado 60 dinarjev. Hkrati prosimo reševalce, naj vsakdo pošlje le po eno rešitev!

Rešitev nagradne križanke pošljite na naslov »Uredništvo časopisa STEKLAR«, steklarna »Boris Kidrič« Rogaska Slatina, Ulica talcev 1, ali pa jo oddajte v nabiralnik za časopis »Steklar« pri vходу v steklarno!

Pri žrebanju bomo upoštevali le pravilne rešitve, ki bodo prispele na naslov do 30. avgusta! Na ovojnico ne pozabite pripisati »Nagradna križanka št. 63«!

Križanke št. 62 nismo žrebali zaradi tega, ker so prispele le štiri rešitve. Zato smo znesek nagrade v križanki št. 63 podvojili.

Pravilna rešitev nagradne križanke št. 62, vodoravno: internat, okras, karton, radiant, ogenj, komandir, Noma, pomik, ata, Ana, kršec, prah, Višnjica, Armenija, Oskar, satnica, Ilirka, altana, Plavčak.

STEKLAR	NESTNO NASELJE OB SOČI	PLANE- TOID ODKRIT L. 1949	MOČAN DUŠEVNI PRETRES	IZME- CEK OGNJE- NIKA	VRSTA VRBE	NATRIJ	AVSTRIJA	KUB.	DELČEK TEKO- ČINE	SLOV. IGRALEC (DARE)	LAHEK ŠPORT. ČOLN	MNOŽI- NA	IGRALNA KARTA	NENAD- NA SMRT
KEMIČNA SNOV ZA POLIRAN- JE STEKLA								UŽITNA GŌBA ROD IGLAVCEV						
OSMI TOM TONOV- SKE LESTVI- CE							RAYNO- TEŽJE STARA DOLIN- MERA							
SRED- STVO ZA BARVAN- JE						JULIJ, AVGUST ANGL MATEMAT. (EDUART)						ČRNO- GORSKI PEŠNIK IN VLADAR	FOSFOR JAPON. FIZIK (HIDEKI)	
PROSTOR, POVR- SINA					RAČUNO- VODJA STEKLAR- SOLE SMISEL									NAPRA- VA, APARAT
PRIPAD- NIK SLOVAN. NARODA				POZOR- NOST VRHNA PLAST TELESA							JUG. STAN- DARD MORSKA ŽIVAL			
IGOR STRA- VINSKI			AZIJSKA DRŽAVA DEL TERNA							PENEČE VINO TRAČNI- ČA				
RIJSKA ŠT. 500		PLOŠČICE ZA ISTO- IMENSKO IGRO RADIU							NAŠA TOVARNA GUME STERN PAVEL					
PRIPRAVA ZA PEČENJE CELE ŽIVALI								KRAJ ZAHODNO OD JAVCA VOLT						
MESTO V JUŽNEM VIET- NAMU	NEMČIJA						STAVČNO LOČILO							

Glasilo »Steklar« ureja uredniški odbor: Boris Firer, Ferdo Kampus, Tone Klokočevnik, Milorad Kračun, Jovo Tišma, Drago Ulčnik in Franc Vehovar. - Predsednik uredniškega odbora Milorad Kračun - Glavni in odgovorni urednik Jovo Tišma - Tajnica uredniškega odbora Cita Novak - Likovna zasnova in oblikovanje Leon Rebolj - Uredništvo: steklarna »Boris Kidrič«, 63250 Rogaska Slatina, Ulica talcev 1 - Naslov: glasilo delovne organizacije Steklarna »Boris Kidrič« in delovne organizacije Steklarska sola, Rogaska Slatina - Telefon (063) 810-020 - Rokopisov in fotografij ne vračamo! - Naklada 1800 izvodov - Tisk CGP Delo, Ljubljana.